MONTØR FORUM

Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane. Årg. 20. nr 2 2010

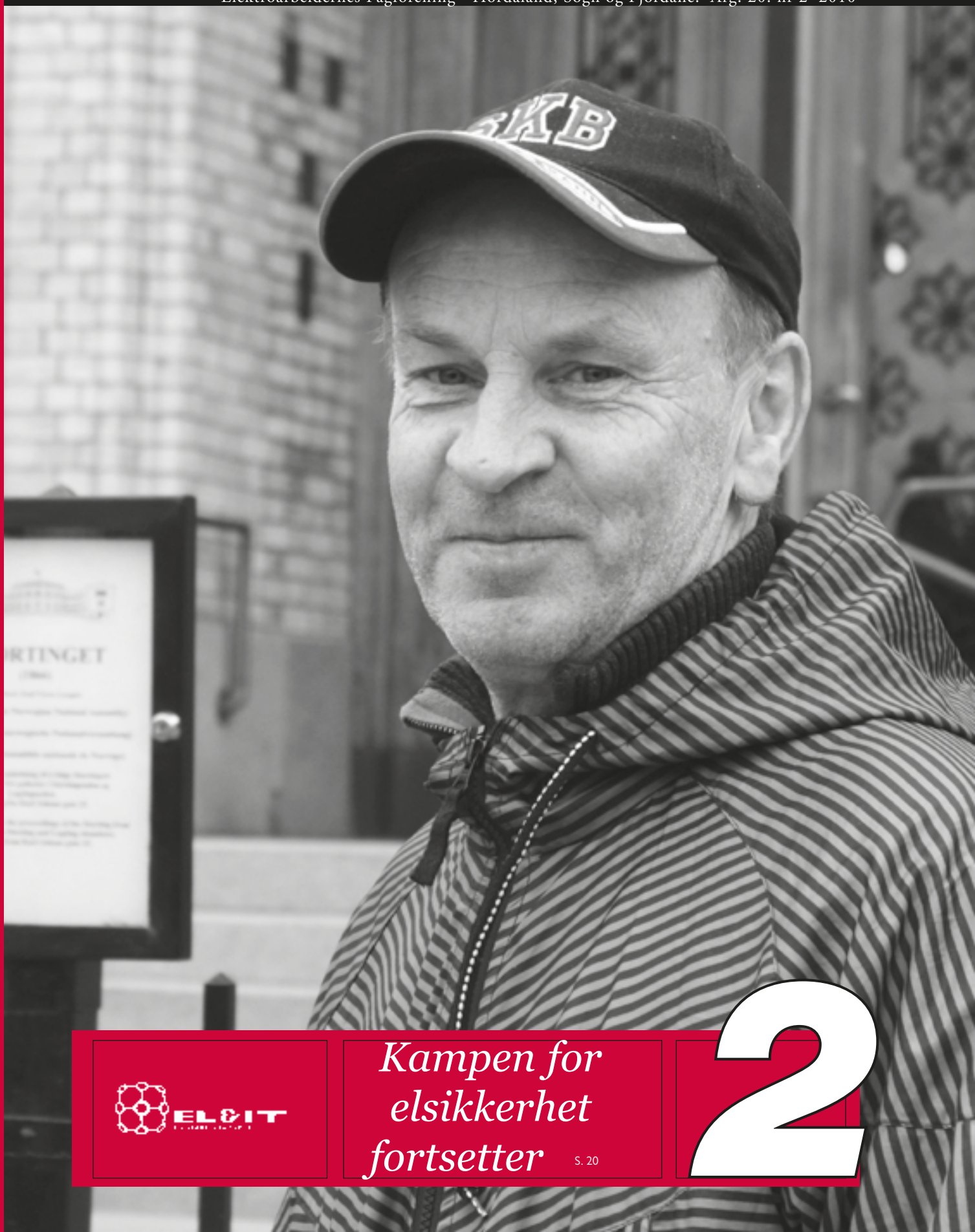

EL&IT

Kampen for elsikkerhet fortsetter S. 20

2

Av Ove Toska

4.november 2010 – er på plass i vår historiebok !

Med imponerende oppslutning gjennomførte EL&IT Forbundet en landsomfattende politisk streik den 4.november. I tråd med forbundsstyrets vedtak av 21.oktober sluttet Elektroarbeidernes Fagforening seg til den politiske streiken sammen med de øvrige organisasjonsledd i forbundet.

Styret og administrasjonen i fagforeningen utformet en handlingsplan og la en felles ramme for den politiske streiken som ble lagt fram for styret i distriktet , og fikk full tilslutning der.

Dermed var grunnlaget lagt for en tilsvarende politisk streik som i februar 1995 – også den gang mot liberalisering av kvalifikasjonsforskriften FKE. I tillegg var denne gang det politiske grunnlag utvidet med Kompetanseforskriften for Nettselskap (elektrisitetsforsyningen).

Og medlemmene sluttet unisont opp om den politiske streiken. Gjennom koordinering fra distriktsstyret ble det arrangert demonstrasjoner og allmøter på Stord, i Bergen og Førde. I Bergen fylte vi 5 kinosaler med 1200 seter i Magnus Barfot kinosenter, og tilsvarende meldes det og imponerende oppslutning på Stord og i Førde. Det ble gjennomført et felles rammeprogram med appeller, informasjonsdel, kulturinnslag og felles uttalelse fra de streikende, som ble svært godt mottatt. Jeg vil i denne sammenheng også trekke fram YIT klubben i Bergen, som på oppfordring fra styret i fagforeningen laget en egen FKE vise som ble urframført i Bergen. Vil definitivt ikke utelukke at nevnte FKE sang også får flere opptredener utover selve urframføringen.

Også øvrige steder gjennomførte klubbene enkeltvis og i samarbeid godt forberedte program. I Odda, Austevoll, Nordfjordeid, Mongstad, på plattformene i Nordsjøen og til og med i Hammerfest ble det gjennomført felles arrangement. I Hammerfest var det reisemontørene i Aibel på jobb på Melkøya som dro i gang sitt arrangement som del av den politiske streiken.

Igjen har medlemmene i EL&IT Forbundet vist sin evne til å stå samlet om faget og på ny sloss for Elsikkerheten. Det er ikke overraskende for alle oss som kjenner vår historie – og med denne politiske streiken har vi skrevet en ny historisk dag i vårt forbund. Bare fremtiden vil vise, ikke om – men når vi igjen må ut i ny kamp. Vi skal være klare den dagen også – og igjen takk til dere alle for unison oppslutning!

Den politiske streiken handlet om Elsikkerhet i bransjer som er vitale, ja endog en del av selve livsnerven for et vel fungerende samfunn, for den enkelte kunde, bruker og ikke minst den som jobber i disse bransjene. Da er det uforståelig at ikke regjering og statsrådene Knut Storberget og Terje Riis-Johansen sørger for at disse sakene finner sin løsning i tråd med klare mottatte politiske lovnader .

Det er ingen tvil om at EØS-avtalen med sine "fri flyt regler" gjør dette mer komplisert for statsrådene, men på disse områder har EL&IT Forbundet gjentatte ganger vist til at det er mulig av samfunnsmessige vitale og sikkerhetsmessige grunner å ha strengere lovbestemmelser enn de enkelte EU-direktivene legger opp til. Så har da også EU-landene Sverige og Danmark funnet det påkrevd å sikre ELsikkerheten gjennom egne bestemmelser i sitt nasjonale lov- og regelverk.

I Sverige har en sikret en viktig det av Elsikkerheten ved å lage regelverk som krever at den utførende montør (elektrikeren) er ansatt i samme virksomhet som den som forestår arbeidet (faglig ansvarlig). I Danmark har en sett viktigheten av å ikke forskjellsbehandle de danske faglærte elektrikere med elektrikere med ulik kompetanse fra andre EU- land. Der er det innført regler om sertifisering, eller tilsvarende egnethetstest som vi i EL&IT Forbundet krever.

I Norge har vi gjennom over 100 år arbeidet for et strengt lovverk og strenge lovbestemmelser til kvalifikasjonskrav i elektrobransjene. For EL&IT Forbundet og våre fagforeninger har dette arbeidet vært en rød tråd gjennom alle disse årene. Det er selve "livsnerven" i EL&IT Forbundet og alle dets medlemmer som nå utfordres. Derfor er dette en kamp vi aldri kommer til å gi oss på!

EL&IT Forbundet har sitt neste Landsmøte 10.-14.mars 2011. På dette Landsmøte kreves det nå at leder i sin åpningstale kan meddele at den politiske kampen er vunnet og de politiske lovnader som er mottatt dermed er overlevert. Om så ikke skjer vil det samme Landsmøte måtte ta til sin behandling viktige deler av vårt samarbeid med de rødgrønne partier.

Dette siste er definitivt intet ønske fra undertegnede – men det understreker kraftig viktigheten av at EL&IT Forbundet sine krav nå får gjennomslag i regjeringen .

INNHOLD - 2 - 2010

4 Klubblederspalten
5 Politisk kommentar
6 Et halvårsmøte med variert meny
10 Til sak mot Eltel og Sønnico
11 Aktuelt
12 Hvorfor vår klubb anbefalte nei...
13 En tariffbestemmelse blir til
14 Tunge forhandlinger om fastlønn
15 Klubbleiarkonferanse i Førde
16 Tariff, rotasjoner og vindkraft
18 Vindkraft i havet
19 Med verden som arbeidsplass
20 FKE kampen fortsetter
21 Noreg, batteri eller teknologi?
22 En offshoretur - praktiske spørsmål
24 Kvinnekonferansen 2010
25 Tillitsvalde har vetorett ved innleie
26 Ny NEK 400
27 Masseoppsigelser på Stord...
28 Notiser
29 Vendbare senger og allmenngjøring
30 Byggjer for framtida
32 Fagutdanning og energieffektivisering
34 Pantepenger til barneavdeling
35 Politisk streik
36 Fem til Landsmøtet
38 Landsmøte 2011, mange forslag fra....

MONTØRFORUM

Utgis av Elektroarbeidernes Fagforening - Hordaland, Sogn og Fjordane

Adr.: Kalfarvei 71 • 5018 Bergen
Tlf.: 55 55 36 60
Telefaks: 55 55 36 61
www.efbergen.no

Ansvarlig redaktør: Ove Toska.

Redaksjonen: Åge Blummenfelt, Kristian Pedersen, Nils Gunnar Knutsen, Ole Erik Thingnes, Rolf Skår, Fridtjof Heimark, Arne Nesheim

Opplag: 3300 eks.

ISSN 0804-3973
Fremsidebilde: Terje Høysæther demonstrerer mot endringer i FKE utenfor Stortinget.
FOTO ARNE NESHEIM
Utforming: Sturla Bang
Trykk: Grafisk Trykk AS

Av Jonny Andreassen

Gjør en jobb for klubben din!

Hei.

Jeg heter Jonny Andreassen og har fungert som klubbleder i Aker Elektro i Bergen i vel ett år. Jeg overtok som klubbleder i Aker Elektro etter at Atle Rasmussen begynte i jobben som organisasjonssekretær i fagforeningen. Jeg har som tillitsvalgt hatt en bratt lærekurve, men det har vært en interessant og lærerik tid. Vi i Aker Elektro har siden jeg begynte som tillitsvalgt vært gjennom og holder på med noen prosesser som gjør at en som tillitsvalg, på nært hold får se hvordan bedriftsledelsen forsøker å omgå og utfordre lover og avtaleverk etter beste evne. At bedriftsledelsen forsøker å tøye og utfordre avtaleverket vårt, regner jeg med, ikke er noe som bare skjer i Aker Elektro. Bedriftsledelsen forsøker å spare inn en krone her og en krone der, og for meg så virker det som om at det er vi, som er ute i feltet og gjør den fysiske jobben, som skal svi for det hver gang. Bedriftene prøver å fjerne opparbeidede goder som vi har brukt mange år på å få til, mens de skylder på at vi er alt for dyre i drift.

Det er tungt å sitte som tillitsvalgt og prøve å forsvare alt vi har bygget opp over år når engasjementet til medlemmene er heller labert. Det er ikke mange av medlemmene som viser det helt store engasjementet. Vi ser vel mangel på engasjement best når det er valg på styremedlemmer eller leder, det er ikke mange som vil stille til valg og gjøre en jobb. De som kanskje har lyst tør i alle fall ikke å si høyt at de faktisk ønsker å gjøre en jobb for klubben. Den vanligste unnskyldningen fra de som ikke vil være med er at de ikke har tid, og dette svarer de uten at de i det hele tatt aner hvor mye tid som går med til dette arbeidet. Til og med når en spør om det er noen som er interessert i å stille som representant i fagforeningens representantskap, presterer flere av de som blir spurt å si at de ikke har tid til dette. Alle som har vært medlem i Representantskapet vet at det er to møter i året, om ikke noe ekstraordinært skulle skje. Alle som er med i EL&IT forbundet mener at det er viktig å stå sammen i sakene vi jobber for, det tror jeg i alle fall. Det være seg om det er lokalt på bedriften, i fagforeningen eller sentralt vi trenger å vise styrke. Da er det fortvilende og demoraliserende for en klubbleder om medlemmene ikke viser engasjement og støtter opp om klubb, fagforening eller forbund. Jeg håper at de som har meninger om klubbarbeid og som er aktive i debattene som går rundt lunsjbordene på de forskjellige anleggene, eller i kaffebarene i Nordsjøen, kan tenke seg om en gang til og se om de ikke kan finne tid til å stille opp som styremedlem eller i en annen posisjon i klubben eller fagforeningen.

For er det noe fagforeningen trenger, så er det mennesker som ser på ting med nye øyne, slik at vi kan få en debatt, og kanskje kommer vi ut med et bedre resultat enn vi ellers ville! Så gjør jobben til valgkomiteen enklere enn den har vært tidligere, vis litt engasjement, still til valg og gjør en god jobb for klubben din!

At det ikke bare er bedriftene og deres eiere som er ute etter å endre på lover og regler, er den viktigste kampen som føres i EL&IT forbundet i dag et bevis på. Som konsekvens av et direktiv fra EU, mener regjeringen at vi må endre det regelverket som omhandler hvilke kvalifikasjoner en må inneha, og hvilket ansettelsesforhold man skal ha for å kunne jobbe på et elektrisk anlegg i Norge, nemlig forskrift om kvalifikasjoner for elektrofagfolk, populært kalt FKE. Jeg håper virkelig medlemmene denne gangen kjenner sin besøkelsestid og engasjerer seg i denne saken, og stiller opp på de arrangementer som arrangeres i forhold til denne saken, slik at vi slipper at "alle og enhver" kan begynne å skru på elektriske anlegg i Norge.

Mvh
Jonny Andreassen
Klubbleder i
Aker Elektro Bergen

Av Åge Blummenfelt

KOMPETANSE UTVIKLING

Landsoverenskomsten (LOK) §5. omhandler kompetanseutvikling. Det er en paragraf jeg tror de fleste av våre medlemmer og tillitsvalgte har et litt vagt forhold til. Kompetanseutvikling kom inn i tariffen i 1996 etter 8 uker med streik og lock out. Kravet vi gikk til streik for var en uke med betalt etter- og videreutdanning. Den gang var arbeidsgiverne opptatt av styringsretten. De kunne sende ansatte på kurs, men det var arbeidsgiver og ingen andre som bestemte hvem som fikk kurs. Utvelgelsen av kursdeltakere ble et personalpolitisk virkemiddel i bedriften eller trynetillegg som noen kaller det. Kravet vårt var at EVU skulle bli en rettighet for alle.

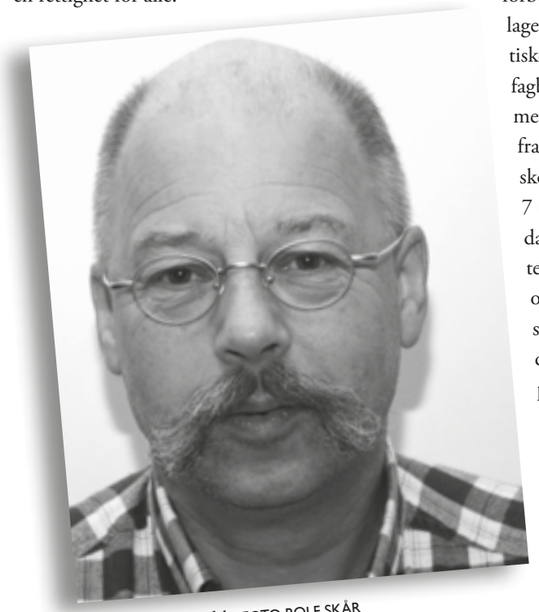

Åge Blummenfelt. FOTO ROLF SKÅR

Resultatet av streiken ble et kompromiss der behovet for etter og videreutdanning ble understreket. Det kom også inn i LOK at:

alle ansatte over en periode på to år skal få tilbud om etter- og/eller videreutdanning.

Det er de aller færreste som har fått slike tilbud fra bedriften. Mange har vært på leverandørkurs med pizza 3 timer på ettermiddagen. Det er ikke denne typen kurs som er beskrevet i LOK §5.

For å komme et skritt videre tok EL&IT forbundet sentralt initiativ til å få laget et kurs basert på det teoretiske gapet mellom dem som tok fagbrev før reform 94 og dem med dagens fagbrev. Ved hjelp fra Elvebakken Videregående skole kom vi frem til et kurs på 7 moduler med til sammen 14 dagers varighet ville dekke det teoretiske gapet mellom nytt og gammelt fagbrev. Slik jeg ser det er dette kurset etterutdanning i eget fag og hundre prosent slik som vi tenkte den gangen vi gikk til streik. Det er 14 år siden streiken i 96 og mange av oss inkludert meg selv trodde at arbeidsgiverne hadde fått et mer moderne syn på etter og videre utdanning. I sommer ble vi enige med Bergen Maritime videregående skole at de skulle utvikle og gjennomføre det første 14 dagers GAP kurset for forbundet. Vi sendte ut invitasjon via klubbene i Bergen og fikk en overveldende respons. 50 søkere til 15 plasser. For å finansiere kurset skulle Elbusmidler og LO stipend dekke 10 av 14 dager og den enkelte kursdeltaker skulle søke opplæringsutvalget i bedriften om å få dekket 4 av 14 dager.

Fri til EVU er en rettighet vi har i arbeidsmiljøloven, og dermed ikke noe diskusjonstema. Å få dekket 4 av 14 dager i bedriftene er helt i tråd med LOK 5 om at alle ansatte over en periode på to år skal få tilbud om etter- og/eller videreutdanning. Slike tilbud skal minst:

Enten følge en av modulene i de til enhver tids gjeldende læreplaner
Eller bestå av EL&IT/ Norsk Teknologi - kurs

Jeg registrerer derfor med stor undring at større og mindre bedrifter reagerer på samme måte i 2010 som de reagerte i 1996 da vi krevde etter- og videreutdanning. Lengre er vi altså ikke kommet i elektrobransjen.

Et halvårsmøte med en variert meny

Av Rolf Skår

Årets halvårsmøte ble holdt ved Bergen kongressenter i Bergen. Det hadde møtt opp 83 representanter, samt 6 fra administrasjonen, og så var Jan Henrik Larsen gjest. Det var totalt 90 til stede i salen. Med politisk streik og Landsmøte 2011 som hovedtema var alt klart for et spennende og interessant representantskapsmøte.

I god tradisjon åpnet foreningsleder Ove Toska halvårsmøtet. Ove informerte om at det siden årsmøtet har vært veldig mange saker som har måttet behandles. - Dialogen med medlemmene og klubbene er svært viktig for fagforeningen. Og fagforeningen er svært opptatt av å løse de sakene som klubbene kommer med. Ove synliggjorde hvordan fagforeningen har mulighet til å bli hørt hos politikerne. Han viste til den rødgrønne regjeringen der vi har relativ enkelt tilgang på politikerne som er valgt inn. Dette hadde ikke vært mulig dersom det var Høyre eller Fremskrittspartiet som satt med styringen. Da er det arbeidsgiverne som har muligheten til å påvirke. 20 av fagforeningens tillitsvalgte skal delta på landsmøtet til EL & IT Forbundet som gir en unik mulighet til å stille spørsmål til politikerne. Landsmøtet er også en viktig arena der forbundets politikk de neste 4 neste årene blir vedtatt.

Tariffoppgjøret preget også Ove Toska sin tale der han la stor vekt på den solidaritetsviljen som forbundet viste da EL & IT Forbundet varslet sympatistreik ovenfor arbeidsgiverne. Dette førte til at arbeidsgiverne stevnet forbundet for arbeidsretten. - Vi vant den rettsaken. Dermed var det mulig å oppnå en varig bransjeavtale i IKT-bransjen, på tross av at arbeidsgiverne ønsket at en slik avtale skulle ligge hos andre forbund i LO-familien. Ove sier at kravet om bedre rotasjons ordninger er overmodent, det er et tema som har vært oppe på Landstariffkonferansene siden tidlig på 2000-tallet. Dessverre ble det ingen løsning i denne saken.

Fagforeningen har tatt initiativ til GAP kurs, et kurs for å dekke den teoretiske avstanden fra Gruppe L og opp til dagens fagbrev. Det var stort ønske om å få delta og foreningen registrerte nesten 50 søkere til første kurs. Dessverre kunne ikke alle få plass i denne omgang. 15 medlemmer fikk plass. Allerede nå har det kommet spørsmål om når neste kurs skal holdes. Ove antydet at neste kurs kunne komme i 2011. Jobbsituasjon i regionene er ikke så ille som fryktet, selv om mange av våre medlemmer dessverre har mistet jobben. Sønnico har mistet sin kontrakt med Telenor. Fagforeningen har brukt mange arbeidstimer i spørsmålet om de fra Sønnico som byttet arbeidsgiver i denne prosessen kunne omfattes av reglene for virksomhetsoverdragelse. LO-juridiske er også involvert i denne saken.

Til slutt måtte det velges noen til å lede møtet og som dirigenter ble Kristian Pedersen og Ole Erik Tingnes valgt. Som protokollfører ble Arne Nesheim valgt og til å signere protokollen ble Gunnar Røssland og Roger Træen valgt.

På grunn av at Remi Unnvik har pappapermisjon la Ove Toska frem regnskapet til orientering for representantskapet.

Ove Toska åpner årsmøtet. FOTO ROLF SKÅR

Problemer med bruksendring

Fra orienteringen av byggingsarbeidene på Kalfarvei 71, ble det informert om at forslaget som ble lagt frem for årsmøtet 2010 er ikke mulig å gjennomføre. I et møte med Bergen kommune for å få oversikt over de regler og pålegg som var krevd for å sette i gang bygningsarbeidet ble det etterlyst etter tidligere melding om bruksendring på huset. En så på dette som en liten utfordring den gang og tok dermed kontakt med Martin J. Rasmussen som var forretningsfører på den tiden da huset ble kjøpt. Det ble fort avklart at det ikke finnes dokumentasjon på bruksendring i fagforeningens arkiver. Det samme gjorde det heller ikke i kommunens arkiver. Også hos advokatfirmaet som ble brukt for rundt 30 år siden fantes det ingen dokumentasjon. Dermed viste seg at dokumentasjon på tidligere bruksendring ikke var mulig å fremskaffe. Når byggesøknaden ble sendt fikk en etterhvert et avslag, med blant annet bakgrunn i den nye arken som ble lagt frem i arkitektens tegninger. Etter å ha informert om hele saksgangen la Ove frem det om nå må bli løsningen i byggesaken. Byantikvaren har nå godkjent det nye forslaget til bygningsendringer og da gjenstår bare godkjenning av bruksendring. Jon Kristian Viken lurte på om det var mulighet for heis nå som vi skal ta i bruk hele huset. Gunnar Røssland hadde også spørsmål. Han påpekte at man ikke måtte gå i gang med arbeidet før bruksendringen er godkjent og om noen kunne svare på om det forelå slike planer. Ove kunne ikke svare på om det var mulighet for å få en heis og understrekte at det nok ikke var umulig men vanskelig. Ove viste til at byantikvaren var svært opptatt av at huset holdt sin egenhet i størst mulig grad. Ove vil bringe spørsmålet om heis videre til arkitekten. Når det gjelder bruksendringer så sier Ove at kommunen skulle uansett gi oss bruksendring for første etasje. Og det ligger i en fellesforståelse mellom fagforeningen og kommunen at det skal godkjennes bruksendring for annen etasje også. Ove forsikret om at fagforeningen ikke påbegynner arbeidet før saken om bruksendring er avklart.

Politisk streik for FKE

Åge Blummenfelt holdt innlegg om hvorfor det var viktig å gå til politisk streik for forskrift om kvalifikasjonskrav for elektrofagfolk(FKE). Elektrofaget er under angrep på den måten at folk med mindre kvalifikasjoner en det vi mener at man bør ha i Norge, kan komme og jobbe i Norge. Dette fører til at blant annet el-sikkerheten vil bli svekket. Derfor har Forbundet nå bestemt at det skal være politisk streik 4. november 2010. Kampen for faget har pågått i over 100 år og er dermed en historisk kamp, den vil alltid være utsatt for endringer og angrep. Vi håper at vi klarer å videreføre våre krav til forskriften også denne gang. Dette er en felles streik og ikke en markering for bare tillitsvalgte men nettopp alle medlemmene i EL & IT Forbundet. Den politiske streiken har 2 grunner, den ene er endringene på FKE og den andre er den uteblivende forskrift om sikker el-forsyning. Atle Rasmussen gikk etterpå grundig gjennom arrangementene som fagforeningen holder i Førde, Stord og Bergen den 4. november 2010.

EL & IT Forbundets Landsmøte 2011

Innledningen av Hovedkasserer Terje Olsson utgikk, da han meldte forfall i siste liten. Ove Toska tok derfor innledningen på strak arm. Ove informerte om at Jan Henrik Larsen var gjest i dag. Jan Henrik ville også si noen ord om Landsmøtet. Det er litt begrenset hva Jan Henrik kan si da han sitter i mange av de utvalgene som planlegger landsmøtet. Ove informerte om at landsmøtet skulle egentlig vært holdt i 2010. Men det var kommet et ønske om å flytte Landsmøtet til et litt roligere år. Og derfor er det blitt enighet om å legge landsmøtet til et mellomoppgjør. Tariffoppgjørene består av en 2 års syklus. Annethvert år hovedoppgjør og annethvert år mellomoppgjør. I 2010 var det et hovedoppgjør. Forskjellen på hovedoppgjør og mellomoppgjør er at det i hovedoppgjør er det nesten ingen begrensning for hva en kan ta opp med motparten mens i mellomoppgjør er det veldig begrenset hva man kan ta opp. Ove sier at delegatene fra fagforeningen reiser med tog til landsmøtet 2011 for å imøtekomme landsmøtets tema som er Klima. Distrikt Hordaland, Sogn- og Fjordane reiser med 35-36 delegater til landsmøtet. 35-36 fordi vi ligger og vipper mellom disse to tallene. Det ble tidlig satt ned noen grupper for å arbeide frem noen forslag til landsmøtet. Arbeidet med forslag ble startet like før sommerferien men det var der en kom før ferien. Det førte til at det ble litt hektisk mot slutten, sier Ove. Distriktet har fått levert inn 51 forslag til landsmøtet innenfor fristene.

Jan Henrik Larsen holdt et flammende innlegg. FOTO ROLF SKÅR

Rolf Skår. FOTO ARNE NESHIEM.

Forslagene som ble levert inn dekker et bredt spekter som dekker blant annet miljø, klima, kildesortering på arbeidsplasser, kabling sjø og land, naturvern, nei til EØS, FKE, likestilling, etter- og videreutdanning, allmenngjøring, offentlig eierskap.

Jan Henrik Larsen synes det var gledelig og se at det var mange nye ansikter og mange nye ungdommer i salen. Landsmøte holdes hvert fjerde år. Det er gjennom landsmøte at vi representerer den organisasjonen vi er medlemmer av. Det er gjennom det vi utrykker på landsmøte omverden både nasjonalt og internasjonalt får vite noe om hvem vi er, hva vi står for og hva vi kjemper for. Og hvorfor vi betaler kontingenten til nettopp dette forbundet for å fremme disse politiske målene. På landstariffkonferansen diskuterer vi lønn, osv. Det gjør vi ikke på landsmøtet. På landsmøtet presenterer vi oss nasjonalt og internasjonalt. Der kommer det folk fra departementer, andre organisasjoner men også fra utlandet. Vi skal ha et landsmøte i en tid der arbeidsfolk ute i Europa tar gatene i bruk for å kjempe mot den politikken føres. Det arbeidsfolk ute i Europa nå sier er "Nei, vi vil ikke være de som skal bære byrden for at finanseliten har kjørt økonomien i grus!". "Nei, vi vil ikke være de som alene bærer denne regningen!" - Det er arbeiderklassen som mister pensjonen sin og det er ungdommenes fremtid som står på spill, sier Jan Henrik. - Hvilket syn har vi arbeidsfolk i Norge om det som skjer i de andre land? Ytterliggående høyre er på marsj, og de marsjerer hardt gjennom Europa nå for tiden. Dette er folk vi kjenner fra før, de er ikke noe bedre denne gang en de har vært tidligere. Men denne gang har de vært litt smartere. Forrige gang var skyteskiven jødene. Denne gang har de byttet ut skiven. I dag er skyteskiven muslimer. Vi må ikke være tause og sitte og se på mens de hamrer løs på muslimene. Vi tilhører ikke de ytterliggående. Vi tilhører motkreftene og landsmøte er en arena en må gi utrykk for dette, sier Jan Henrik. - Vårt mål er brorskap, fred og likhet og det må komme til utrykk. Det må sies høyt og klart.

Og det haster.

Norge er i krig. Europa er i krig. Vi har soldater rundt omkring. Hva mener vi egentlig? Vi ser på TV at ekspertene diskuterer disse spørsmålene. Men vi som arbeidsklasse må også mene noe om det, sier Jan Henrik. Det er derfor vi har dette fellesskapet, det er derfor vi har foreninger og forbund. Fordi når vi står sammen så blir det kraft i dette samfunnet. Slike saker må også løftes frem og sies noe om. Det tar vi på landsmøtet og samlet sett da med det jeg tegner opp så fremstår vi som en organisasjon. Med noen klare mål om hvor vi vil at vår verden skal ta veien, sier Jan Henrik. Dette er landsmøtet sin oppgave. Jan Henrik avslutter med å si at han gleder seg til landsmøtet, og håper at de delegater som deltar vil bidra med bredde i debattene under landsmøtet.

Ansiennitet i konsern

Også til dette halvårsmøtet var det kommet inn forslag. Det som lå til avstemming denne gang var en uttalelse om ansiennitet i konsern. Uttalelsen stiller krav til myndighetene om å styrke stillingsvernet i konsern, stramme opp § 15.2 om masseoppsigelser i Arbeidsmiljøloven og at NAV blir instruert til å sjekke ut protokoller ved permitteringer. Uttalelsen ble lagt frem av Rolf Skår. Kristian Pedersen var oppe på talerstolen og understreket at bakgrunnen for at denne uttalelsen kommer opp er situasjonen som har oppstått i deler av Apply konsernet. Det en også ser i denne saken her er at lokalpolitikerne engasjerer seg i saken. Og det er viktig at fagforeningen holder trykket oppe for å forhindre at andre klubber i fagforeningen kommer i samme situasjon. Kristian Pedersen viste også til at flere av representantskapene i salen kommer fra store konsern. Det er viktig at vi

Det var 90 personer til stede på møtet. FOTO ROLF SKÅR

Pensjonistgruppen stiller også i representantskapet. Fra venstre Knut Karlsen, Ingvald Skorpen og Dagfinn Sagstad. FOTO ROLF SKÅR

holder trøkket oppe for og klare å få myndighetene til å endre forholdene for ansatte i konsern. Åge Blummenfelt fortalte om hans opplevelser. Han viser til at han har lagt merke til at noen konsernbedrifter oppretter et nytt aksjeselskap der en skal reise. Og så sier de at ansatte får flytte dit arbeidet er dersom en vil beholde jobben sin. Og det er ikke slik at bedriften skal betale reisekostnader, reisetid, diet, osv. Og slik flytter konsernet / bedriften seg etter hvor hen markedet svinger. Det er en svakhet i loven som gjør at dette er mulig. Når det gjelder ansiennitet i en bedrift har en krav på aktivitet om det er aktivitet i en annen avdeling innenfor samme aksjeselskap. Når det gjelder konsernansiennitet så står lovverket i dag ikke like sterkt. Det er noe vi må forholde oss til her og nå. Fagforeningen og forbundet må jobbe mot politikerne for å styrke den delen av lovverket som handler om konserner og bedrift. Slik at ikke konsern og bedrift kan opprette nytt aksjeselskap, og tro det at, "Ja vi får flytte det oppdraget til det nye aksjeselskapet". Det kan være bedrift med utgangspunkt i Bergen har fått oppdrag på Kollsnes, Mongstad og Brønnøysund eller hvor det måtte være. Det har en kostnad med reisekost, reisetid, osv. sier Åge. Gunnar Røssland fortalte om sine erfaringer med ansiennitet fra Siemens. Uttalelsen ble til slutt enstemmig vedtatt av representantskapet.

Vervekampanje

Det ble også trekning i vervekampanjen denne dagen. Vinnerne var Kjetil Lidal fra LOS Elektro, Tore Sunde fra YIT Nordfjordeid og til sist Preben Voltersvik fra YIT Bergen. Alle sammen vinner et gavekort på 8000,- hver.

Til sist avsluttet vår Fagforenings leder Ove Toska på godt tradisjonelt vis.

Gunnar Røssland på talerstolen. FOTO ROLF SKÅR

ROVKAPITALISME

Av Arne Nesheim

Til rettssak mot Eltel Networks og Sønnico

I sommer gikk 15 telemontører som hadde fått oppsigelse fra Sønnico i Bergen til rettssak. De krever å stå i stilling og de krever å bli omfattet av regelverket i Arbeidsmiljøloven om virksomhetsoverdragelse. Saken kommer opp for Bergen tingrett 7. -12. mars 2011. Mange av saksøkerne begynte arbeidslivet i Televerket. De har skiftet arbeidsgiver opp til flere ganger, men hele tiden hatt de samme arbeidsoppgavene. Nå hadde de mistet jobben nok en gang fordi Telenor hadde forandret anbudsregimet.

Rovkapitalisme

Telenors forhold til samfunnsansvar, sysselsetting og ansattes rettigheter er ikke imponerende. På veien fra forvaltningsbasert Televerk til børsnotert, multinasjonal telegigant har konsernledelsen "knust mange egg". Antall ansatte i Norge er redusert fra 16-17 000 i 1994 til 6-7 000 i 2010. Organisasjonsgraden falt i perioden 1994 -2006 fra 99 % til 52 %. Tariffavtaler er forringet, pensjonsrettighetene har blitt dårligere, og en rekke avtaler med fagbevegelsen brutt. Virksomheter har blitt solgt og forretningsområder avviklet uten tanke for annet enn egen bunnlinje. Langsiktighet og samfunnsansvar har i like stor grad glimret med sitt fravær i det statsdominerte Telenor som i en hvilket som helst privateid børsgigant.

Også lenge etter at de hadde blitt overført fra Televerket førte beslutninger i Telenor til at telemontørene mistet sin ansettelse nok en gang. Telenor la om anbudsregimet i 2010. Telenors underentreprenører Relacom, Sønnico og Eltel Networks konkurrerte tidligere likt om små og store Telenor-oppdrag over hele landet, og bygget ut landsekkende organisasjon deretter. Dette ble endret i februar 2010. Kontraktene skulle nå inngåes på 5-årsbasis med kun én entreprenør i hvert fylke

Dette har ført til masseoppsigelser av arbeidsfolk og store omstillingsprosesser. For bedriftene har grunnlaget for drift blitt borte i noen fylker, mens man samtidig måtte oppbemanne i andre fylker.

Får hjelp fra fagforening og forbund

Elektroarbeidernes Fagforening har stilt sine menneskelige og økonomiske ressurser til rådighet for medlemmene som ble rammet av beslutningen i Telenor. Organisasjonssekretær Åge Blummenfelt har hatt direkte kontakt med mange av de aktuelle. Han har hjulpet de i anledning drøftelsesmøter og har koblet på jurister for å utrede at saken var prosedabel. I etterkant har forbundet kommet med penger og tilsvarende stevninger er gjort også andre steder i landet.

Fagforeningen mener at regelverket om virksomhetsoverdragelse i Arbeidsmiljølovens kapittel 16 må gjelde i dette tilfellet. De ansatte som blir oppsagt hos Sønnico må ha rett til å være med over til det andre selskapet som fikk kontrakten, i dette tilfelle Eltel Networks. De må også få med seg sin opparbeidede ansiennitet og andre goder.

Avgjørelsen vi ha stor prinsipiell betydning. Montørforum vil følge saken fremover.

AKTUELT

FAKTA OM TELENORS TJENESTE-LEVERANDØRER FØR OMLEGGINGEN

Tre selskaper er prekvalifisert for å konkurrere om oppdrag i det norske telenettet for Telenor, som alene står for en vesentlig del av alle oppdrag i markedet.

Arbeidsoppgavene strekker seg fra utbygging, drift og vedlikehold av telenettet til bredbåndsinstallasjon hos bedrifter og privatkunder.

Relacom
16 000 ansatte i 17 land, hvorav 2500 i norske Relacom AS.
Organisert i seks regionkontorer, har flere distriktskontorer i alle fylker.

Sønnico
1200 ansatte i Norge og Sverige, 1150 i norske Sønnico Installasjon.
Selskapet er datterselskap av Umoe Industri.
Sønnico Installasjon er representert 20 ulike steder i landet.

Eltel Networks
9000 ansatte i 10 land, hvorav 650 i norske Eltel Networks AS.
Organisert i 4 regionkontorer, representert i de fleste fylker.

Telenor har delt landet inn i områder for tildeling til de tre leverandørene.

MENINGSYTRING FRA DEBATTSIDE PÅ INTERNETT:

Folk skulle heller jobba i Telenor, da slipper man alle folka på begge sider som regner på priser og anbud. Som i Televerket før i tida..
Vil garantert lønne seg samfunnsøkonomisk, for montørene er de som må tjene inn lønna til økonomene når det er konkurranse. Jobber i energibransjen, og der er alt blitt mye mer kostbart etter konkurranseutsettingene, pga få montører og mange kontorfolk. Noe som energiselskapene aldri vil innrømme. Må i teorien jobbe 30% raskere for å tjene inn for regnefolka, og det går fort på bekostning av driftsikkerhet og kvalitet på arbeidet så lenge systemet ikke fungerer som tenkt.
Drift og vedlikehold av infrastruktur som dette skal ikke være gjenstand for kjøp og salg, det er ingen andre enn regnefolka tjent med.
Beste måten å effektivisere på i praksis er å kvitte seg med papirmølla, ikke å la montørene ta alle byrdene. Folk som er ute og utfører det andre bestiller vet hva som må til. Tviler på at Telenor vil ta tilbake folka allikevel så lenge blårussen styrer og ingeniøren er død.

TARIFF 2010

Fridtjof Heimark kommenter tariffoppgjøret:

Fridtjof Heimark med meninger om tariffoppgjøret.
FOTO STEN OVE BÅTEVIK

Tilbakemeldingene og de fleste kommentarene var på rotasjon. De som jobbet kun offshore var skuffet pga. ingen løsning for 14-28 rotasjon. Medlemmer som hadde jobbet både på land og offshore, ville valgt en bedre landrotasjon (12–16 eller 14–21) før 14–28 offshore.
At ikke en av disse rotasjonsordningene falt på plass, var nok mest skuffende.
14-28 var så vidt oppå bordet ved det forrige tariffoppgjøret i 2008, men uten noe konkret resultat av det.

På land har man erfaring med 14-21 bl.a. på Melkøya og Aukra. Dette var en rotasjon som reise folk likte og ville ha fortsatt på landanlegg.
Videre måtte det settes ned et utvalg for å regne ut hva som ble tatt fra den ene paragrafen og gitt til andre paragrafer. Hva den ene hånden ga og den andre tok skulle ikke være enkelt å finne ut av og man måtte være godt inni dette for å finne ut hvor kronene endte opp til slutt.
Og de som har vært med i gamet noen år husker EL&IT streiken i 1996 for etter- og videre utdanning. Da ble det også satt ned et utvalg, som skulle se på den saken.
Det er først i det siste at det er kommet noe konkret ang. etterutdanning, så dette gir nok medlemmenes tanker om disse utvalgene.

På vegne av EL&IT Klubben Aker Elektro Bergen
Mvh.
Fridtjof Heimark

Av Fridtjof Heimark

HVORFOR VÅR KLUBB ANBEFALTE **NEI** TIL TARIFF-OPPGJØRET

Etter at meglingsforslaget var ført i pennen, ble dette sendt ut til våre medlemmer for kommentarer:

Ikke alle var fornøyd med lønnsoppgjøret.

Vi kan jo begynne med det som er positivt i dette oppgjøret.

Vi fikk et generelt tillegg på kroner 1,50, noe som er noenlunde som resten av organisasjonene fikk.

Fagtillegget øker med en krone på de forskjellige satsene og blir omgjort til prosentsatser. Dette fører til en automatisk heving av tillegget når § 3A stiger i fremtiden.

Man har også fått inn at foreldrepermisjon likestilles med avtjening av 1. gangstjeneste slik at man opptjener lønnsansiennitet når man har foreldrepermisjon. (Inntil 12 måneder.)

Lærlingene har hatt et historisk godt oppgjør, som faktisk også gjør at de går godt opp i lønn.

Så kommer vi til det som ikke er noe å skryte av.

Vi krevde en betydelig heving av § 3A satsen, slik at denne nærmet seg det som er normallønn for bransjen i dag. Dette skulle ikke føre til at tilleggene som er knyttet opp mot denne satsen skulle øke (bortsett fra offshorelønnen), samt at de bedriftsinterne tilleggene (§ 3E) ble redusert tilsvarende. Resultatet ble en økning av § 3A på 12 kroner. Tilleggene vil ikke stige og er det samme som før. Det vil si at vi har den samme lønnen som tidligere når vi jobber på land (det generelle tillegget på 1,50 kommer selvsagt i tillegg). Vi mener at dette er et steg i riktig retning, men er for beskjedent om man ser på forskjellen mellom § 3A og den reelle lønnen i bransjen. Grunnlaget for offshorelønnen stiger med 4 kroner utover det generelle tillegget. (1,50 + 4,00) Om vi ser på intensjonen i vedtaket til landstariffkonferansen skulle dette tillegget vert høyere. Samtidig går man vekk fra et prinsipp om at § 3A skal være beregningsgrunnlaget for offshorelønnen. Det har tidligere blitt foreslått å skille § 3A og beregningsgrunnlaget for offshorelønn, men dette forslaget ble blankt avvist, så da spør vi oss. Hva er det som har endret seg siden de går med på egne satser i beregningsgrunnlaget for offshorelønn nå? Vi mener at beregningsgrunnlaget burde vert lik § 3A.

§9: 14-21 på land. Det er på høy tid at man kommer frem til en rotasjonsordning som man kan leve med på landanlegg. Vi krevde å få redusert arbeidstiden til 33,6 timer slik den er offshore. Dette for å kunne innføre 14-21 rotasjon på land. Her fikk vi ikke til noe som helst, bortsett fra at det skal settes ned et partsammensatt utvalg som i tariffperioden skal se på rotasjonsordninger som gir mest mulig sammenhengende fritid sammen med familien.

14-28 Offshore. "Partene er enige om at det nedsettes et partsammensatt utvalg som i løpet av tariffperioden skal konsekvensutrede og vurdere om det kan utarbeides forslag til praktiske løsninger knyttet til bruk av 14-28 rotasjon der det er hensiktmessig og praktisk mulig."

Det er ønskelig å få på plass bedre rotasjonsordninger på land. Her bilde fra Melkøya. FOTO FREDRIK KRISTOFFERSEN

Av Arne Nesheim

En tariffbestemmelse blir til

I den nye Landsoverenskomsten kom det i år inn en bestemmelse om at fravær på grunn av foreldrepermisjon skal gi lønnsansiennitet, slik fravær på grunn av militærtjeneste har gitt lenge. Lønnsansiennitet under førstegangstjeneste, og nå også under foreldrepermisjon, opparbeides uavhengig av når denne er gjennomført, og virker blant annet inn på fagarbeidertillegget. I praksis vil dette ha størst innvirkning der foreldrepermisjon legges i forkant av fagprøve. Ved forhandlingsstart ble temaet trukket frem av forhandlingsutvalget som en likestillingssak som var viktig. Det var imidlertid ingen selvfølge at forslaget var kommet så langt.

Det er mulig at det er mange som har tenkt tanken om at en slik bestemmelse burde inn i overenskomsten, men det konkrete forslaget kom fra en klubb i vår fagforening. På Landstariffkonferansen i Stavanger den 27. oktober 2009 gikk Jon Kristian Viken på talerstolen i Lysefjordsenteret og foreslo at fravær grunnet foreldrepermisjon må likestilles med militærtjeneste med hensyn til lønnsansiennitet. I innlegget argumenterte han med at ei jente kunne tape 16 000 kroner for at det ikke var slik, og han la til at om dette forslaget førte helt frem så ville han si: "Kristin se her, du er grunnen til at dette står her." Kristin hadde nemlig hatt foreldrepermisjon før hun tok fagprøven som elektriker.

Landstariffkonferansen var enig med Viken, og dermed var forslaget med videre og ble gjennom forhandlingene og meklingen omgjort til en tariffbestemmelse.

Dette var imidlertid ikke første gangen forslaget var reist. Det ble sendt inn fra Elektroarbeidernes Fagforening sommeren 2009, men ble ikke tatt med i innstillingen til Landstariffkonferansen. Forslaget ble også sendt inn til Landstariffkonferansen i Kristiansand i 2007, men ble heller ikke den gangen ivaretatt i innstillingen. Den samme Viken var også da på talerstolen og fikk med seg Landstariffkonferansen på at dette var et viktig forslag. Men det nådde altså ikke helt frem i oppgjøret i 2008, for da var det jo AFP som var hovedsaken, og i det forbundsvise oppgjøret var det ikke velvilje fra motparten til noe som helst. Vi kan ikke finne spor av et tilsvarende forslag på Landstariffkonferansen i Ålesund i 2005, så ideen har nok blitt født i YIT-klubben i Bergen en gang etter det, og ble altså fornyet etter inspirasjon fra Kristin. Denne historien forteller at ideer som blir født i den enkelte klubb ved strukturert arbeid og tålmodighet kan bli omgjort til tariffbestemmelser.

Kristin Thomsen og Jon Kristian Viken er fornøyd med den nye tariffbestemmelsen. FOTO ØYVIND LANDSVIK

Tariffbestemmelsen om foreldrepermisjon og lønnsansiennitet finnes nå på side 9 i Landsoverenskomsten for elektrofagene.

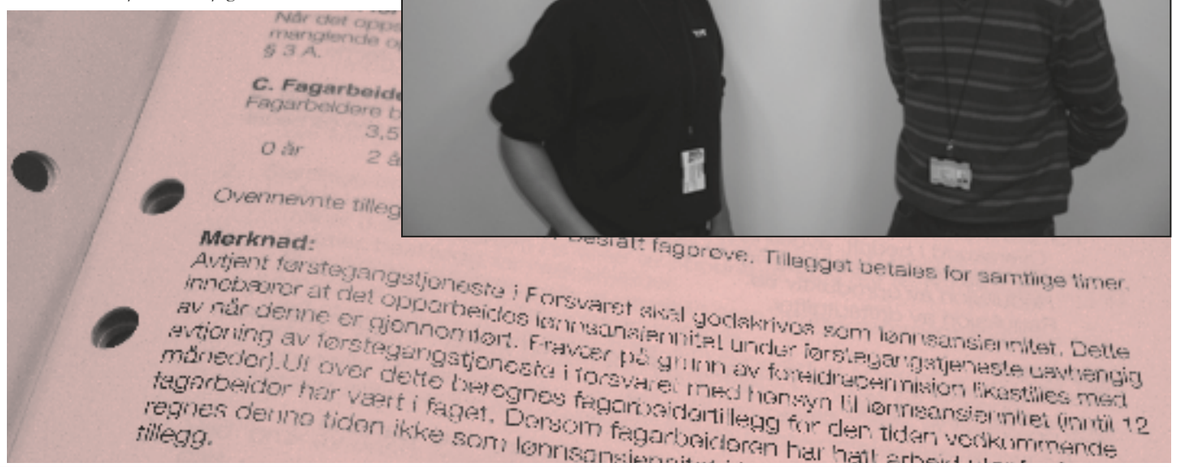

TARIFF 2010

Tunge forhandlinger om fastlønn i den enkelte bedrift

Av Arne Nesheim

En stor del av elektrikerarbeidet lønnes etter §3 i Landsoverenskomsten for elektrofagene. Paragrafen slår fast at forhandlinger på bedriften skal starte når forhandlingene mellom EL&IT Forbundet og Norsk Teknologi er gjennomført, og skal normalt være avsluttet senest 15. september. Dette skulle vise seg å være en vanskelig oppgave høsten 2010.

Trenering

Arbeidsgiverne hadde som vanlig bestemt seg for å trenere forhandlingene og gi minst mulig. Strategien slo jo sprekker, flere bedrifter ga store lokale tillegg også dette året, men mange og spesielt de største bedriftene holdt hardt og lenge på null-filosofien. Kanskje ønsker de at de små bedriftene skal ha de mest fornøyde arbeiderne og dermed vokse.

En fagarbeider med mer enn ett års fagalder fikk ca 2,50 i lønnstillegg på fastlønna i det sentrale oppgjøret. I rammen lå det også inne rom for lokale tillegg. Elektroarbeidernes Fagforening avholdt en rekke klubblederkonferanser i 2010 der blant annet tariffoppgjøret var tema. På konferansen den 25. august formulerte man følgende målsettinger: Ingen skal tjene under kr 200.- Man skulle se på at riktige satser blir innberettet som pensjonsgrunnlag, man skulle se på støtte til kurs, og man skulle få på plass 3E avtaler i alle bedriftene.

Klubblederkonferanser

I løpet av 2010 ble det totalt avholdt fem klubblederkonferanser.

På klubblederkonferansen den 6. oktober viste det seg at noen bedrifter hadde gitt 7-10 kroner lokalt, men de aller fleste var ikke kommet i mål. Det var "nei og null", og "får ikke lov av Nelfo for da blir det kjeft å få". En slik holdning er jo direkte brudd på overenskomsten, for forhandlingene skal skje på fritt grunnlag. Klubblederne bestemte seg for å ta tiden til hjelp for å få på plass tillegg som medlemmene fortjener.

Ny vår for akkord?

Det positive med motstanden fra Nelfo og arbeidsgiverne, er at det kan gi økt bruk av listeakkord. Listeakkord kan gi høyere lønn og mer effektive og dermed morsommere arbeidsdager.

Flere klubblederkonferanser diskuterte lokale tilpasningsforhandlinger. FOTO ÅGE BLUMMENFELT

Godt oppmøte i Førde der Elektroarbeidernes Fagforening (EF) hadde klubbleiarkonferanse for medlemsbedriftene i Sogn og Fjordane.

Av Ole Erik Thingnes

Klubbleiarkonferanse i Førde 22. 09. 2010

Atle Rasmussen, organisasjonssekretær i EF med S&Fj som ein del av arbeidsinstruksen, kalla inn til konferanse med m.a lokale forhandlingar på sakskartet. Konferansen som vart helde i Sunnfjord hotell sine lokaler i Førde er den fyrste i sitt slag etter at montørforeiningane i Sogn og Fjordane slutta seg til Hordaland. Elektroarbeidernes Fagforeining Hordaland, Sogn & Fjordane har gode tradisjonar med å halde klubbleiarane tett innpå beslutningsprosessane, og avheld jamleg konferansar i Bergen. Klubbleiar konferansar er eit yppar-leg verkemiddel for å få grasrota sine tankar og meiningar fram og på dagsorden i foreininga.

Styrkar samarbeidet.

Det var omforeinte tilbakemeldingar deltakarane på denne konferansen synleggjorde i gruppearbeida og plenumsdiskusjonane. "Denne konferansen er eit godt utgangspunkt for vidare samarbeid mellom bedriftene i fylket" uttrykte fleire av dei frammøtte klubbleiarane. Klubbane i S&Fj har alt å vinne på å samarbeide tettare, både med tanke på lønsutvikling og eit felles arbeidsmarknad, men ikkje minst med tanke på utviklinga av faget vårt. Revisjon av FKE, organisasjonsgrad, EVU m.m er alle saker som opptek klubbleiarane, og som krev mykje av organisasjonen. Ein av dei store utfordringane i fylket vårt er å nå ut til alle "potensielle" medlemmer og medlemsbedrifter. Fylket vårt er geografisk og logistikkmessig utfordrande, og det vil krevje ein samla innsats for å klare å heve organisasjonsgraden.

Sjølv om fylket er geografisk stort, med spreidd busetnad og næring/industri, er utfordringane ute i bedriftene mykje dei same. Utsiktene framover er jamt over gode, med nokre unntak. Nokre bedrifter har merkbar nedgang, medan andre har gode ordrereservar og trong for ny arbeidskraft. Inn- og utleige mellom bedriftene er eit lite utnytta verkemiddel for å "ri av" toppane, og hindre bruk av bemannings- og vikarbyrå. Her kan EF bidra med formidling av kontakt for dei som treng hjelp. Klubbleiarane utveksla telefonnummer og e-post adresser på konferansen for å vidareføre eit samarbeid på fleire av tema.

Starten på ein tradisjon?

Dette er nok ikkje den siste klubbleiarkonferansen i S&Fj. Dei frammøtte var godt fornøgde, og vil gjerne møtast igjen. Klubbleiarkonferansane i Bergen er minst like viktige, men sakene vert endå litt meir spissa mot våre lokale bedrifter og utfordringar når vi møtast lokalt. Dette var eit godt supplement.

Godt oppmøte i Førde. FOTO ATLE RASMUSSEN

Av Arne Nesheim

Tariff, rotasjoner og vindkraft

EL&IT-forbundets sentrale Olje- og anleggsutvalg avholder årlig en Olje- og anleggskonferanse. Årets konferanse ble avholdt i Bergen i tiden 8. – 10. september, og samlet om lag 70 deltakere fra store deler av landet.

God oljetradisjon hadde hotellet en orientering om brannalarm, rømningsveier og lignende før man satte i gang. Dette ble gjentatt på dag to.

Forbundssekretær Trond Løvstakken er leder i det sentrale Olje- og anleggsutvalget. Han stod for åpningen av konferansen, og reklamerte for et spennende program. Han la også frem utvalgets tariffpolitiske beretning for det siste året, etter at dirigenter og sekretærer var valgt. I debatten var det spørsmål om hva vi skal gjøre med motparten som trenerer avtale om tidsstudier, om tvister, arbeidstidordninger og ulovlige prosjektansettelser. I oppsummeringen sa Trond Løvstakken at ulovlig midlertidig ansettelse skal bli stoppet.

Evaluering av tariffoppgjøret.

Forbundets leder Hans Felix innledet. - Tariffprosessen har vært god, men vi kan ikke nå alle målene, ikke med så mange prioriteringer som Landstariffkonferansen gjør. Uravstemningen er en del av evalueringen og der ble det ja. Han orienterte om kravene man gikk inn i forhandlingene med, og resultatet. Motparten hadde også flere krav som ville gitt arbeidsgiverne sterkere styringsrett. Man klarte å slå de tilbake. Men vi fikk ikke til så mye på §9 og på offshore.

I debatten som fulgte var det ikke tvil om at dette var det miljøet som hadde fått dårligst uttelling. En fjerdedel av deltakerne var på talerstolen. De aller fleste av innleggene fortalte om en god tariffprosess, men at medlemmene var sterkt misfornøyd med resultatet. Rene Wagner sa det på denne måten: - Vi fikk bare en luftballong som for gjennom rommet og forsvant. Svissjjj. Nils Gunnar Knutsen hilste fra Melkøya om at de var veldig misfornøyd. Det var mye misnøye. Mange mente at dette hadde vært riktig tid til å ta en kamp for å få på plass skikkelige rotasjonsordninger. Ja, det ble sågar behandlet et forslag som gikk i retning av egen forhandling og avstemming for reisemiljøet. Forbundets leder var på talerstolen og mente at denne konferansen ikke var et besluttende organ og dermed ikke kunne fatte et slikt vedtak. Forslaget ble imidlertid behandlet, det fikk 15 stemmer og falt.

På slutten av første dag orienterte Dagfinn Lund fra LOs forhandlingsavdeling om sitt arbeid med å behandle og godkjenne rotasjonsordninger. Han mente HMS-aspektet bør sterkere frem i ulike rotasjonsordninger. Han mente også at man burde forsøke å få på plass mer lokalt personell i Hammerfest, slik at man slipper å pendle i all evighet. Spørsmål om videreføring av forbundsavtalen var også tema.

Vind

Mesteparten av dag to var avsatt til temaet Offshore vindkraft – et reelt alternativ til olje og gass? (Se egen artikkel om saken.) Etter innledninger fra Statoil, Statkraft, Aker Verdal, og Olje- og energidepartementet var det paneldebatt med spørsmål fra salen. Her la Åge Blummenfelt frem tanker om at vi burde kunne bruke mer av oljefondet til å skape infrastruktur og arbeidsplasser for tiden etter oljealderen. Og Stassekretær Per Rune Henriksen mente man ikke kunne gi subsidier til drift av vindmøller, kun til utvikling og bygging. Subsidier på drift ville kun subsidiere tyske husholdninger for i Norge er vi selvforsynt uten vindmøller.

Både Ove Toska og Ole Erik Thingnes la vekt på at vi måtte ta hensyn til naturen ved planer om vindmøller og overføringslinjer.

Einar Stueland fra LOs juridiske avdeling orienterte litt om regelverket og grensedragning mellom utsetting av arbeid og innleie. Styringsretten, hvem som har arbeidsledelsen, er et meget sentralt spørsmål her, mente han. Han berørte også vikardirektivet og at det kan få konsekvenser for tariffbestemmelser. Flere av de som hadde ordet i debatten uttrykte bekymring for utviklingen blant annet som følge av stadig nye EU-direktiver som rammer arbeidsfolks rettigheter.

Rotasjon

Deltakerne koblet av fra den harde virkeligheten med sang og moro på Fløyen om kvelden.

Konferansens siste dag startet med å diskutere 14-28 offshorerotasjon – Hva nå? Hva må gjøres for å få dette på plass? Anders Skattkjær, første nestleder i Fellesforbundet, var første innleder. Han mente de hadde tatt noen små skritt fremover i årets oppgjør. Dag Unnar Mongstad fra Industri Energi Statoil Sokkel orienterte om deres arbeid over tid med å få til bedre offshorerotasjoner. Medlemmene der er nå godt fornøyd med 2-4 rotasjon. EL&IT-forbundets leder Hans Felix orienterte om at det i oppgjøret ble bestemt at det skal nedsettes et utvalg for å se på offshorerotasjon. Selv om de har vært ymse erfaringer med slikt utvalgsarbeid med motparten, mente han det var viktig å komme i gang.

Så var det tid for paneldebatt med spørsmål og kommentarer fra salen igjen. Atle Rasmussen spurte hvordan Fellesforbundklubber kunne avtale gode rotasjonsordninger for sine egne medlemmer og dårligere ordninger for innleide. Åge Blummenfelt mente sympatistreik kanskje kunne være et middel for å få på plass gode rotasjonsordninger.

Grenseoverskridende arbeid.

På slutten av dagen var det innledninger fra våre utenlandske gjester og deres erfaringer og utfordringer med grenseskridende arbeid. Arne Dufåker representerte det Svenske elektrikerforbundet, Ole Tue Hansen representerte Dansk El-forbund og Eli Brimsvik representerte bygningsarbeiderforbundet på Færøyene som også organiserer elektrikere.

Etter en kort debatt avsluttet Trond Løvstakken konferansen og ønsket vel hjem.

Men før det ble det vedtatt en uttalelse om at forbundet må bestille en betenkning fra LO juridiske om problemstillinger i forhold til utsetting av arbeid

1. Trond Løvstakken åpnet Olje- og anleggskonferansen. 2. Det deltok omlag 70 personer fra hele landet. 2. Ståle K Johansen forteller om at Aker Verdal skal bygge understell til Tyskland. 4. Eli Brismvik. 5. Svissjjj, sa Rene Wagner. ALLE FOTO ARNE NESHEIM

Vindkraft i havet

Av Arne Nesheim

For første gang var Offshore vindkraft tema på Olje- og anleggskonferansen. Er Offshore vindkraft et reelt alternativ til olje og gass, det var spørsmålet. Anne Strømmen Lycke som leder vindsatsingen i Statoil og Knut Dyrstad, prosjektleder for Forewind i Statkraft innledet om deres aktiviteter og planer.

Best i Havøysund

Ved Havøysund har Statoil en vindmøllepark på land som ble satt opp i 2003 og leverer 180 GWh. Med en årlig gjennomsnittlig vindhastighet på mer enn ni meter per sekund er dette et av de områdene i Europa som egner seg best for vindkraftproduksjon. Vindkraftverket består av 16 vindmøller som årlig produserer elektrisk kraft på om lag 100 gigawattimer (GWh). Det tilsvarer det årlige forbruket til 5.000-6.000 norske husstander.

Så langt er det bygget ut vindkraft offshore i England og Danmark, litt på kontinentet og litt i Sverige. Der er store mål om utbygging i England og Tyskland. EUs mål er over 40GW i 2010. Det er ulike støttenivåer mellom landene Tyskland og England satser sterkest på det. Veksten vil trolig fortsette etter 2020, med 150 GW i 2030.

Storbritannia er det største markedet

På Sheringham Shoal utenfor Norfolk-kysten i Storbritannia bygger Statoil en havvindpark med 315 MW kapasitet til 1,7 milliarder dollar i et samarbeidsprosjekt med Statkraft. Når den kommer i drift i 2011 vil vindparken Sheringham Shoal produsere nok elektrisitet årlig til å forsyne 220.000 husholdninger. (omlag Hordaland Fylke) Vindparken, som ligger 17-23 km utenfor kysten, vil dekke et område på 35 kvadratkilometer nær internasjonalt farvann. Her planlegges det 88 vindturbiner, hver med en høyde på 80 meter. Plassen ble valgt på grunn av høy vindstyrke, grunne havdyp og relativt lav fiskevirksomhet, samt at den ligger i god avstand fra vernede områder. Høyspenningskabelen inn på land er gravd ned i bakken og det er boret hull under verneverdige tre og lignende.

Hywind, verdens første flytende vindmølle som ble ankret opp utenfor Karmøy i 2009, har vært et eventyr, men offshore vindkraft er en umoden bransje med mange HMS utfordringer. Statoil bygger egenutviklede løsninger basert på den olje- og gasskompetansen offshore de har opparbeidet seg gjennom mange år. Men siden vindkraft ikke har samme økonomiske rammevilkårene som olje og gass kreves det at man utvikler billigere produkter for eksempel gjennom masseproduksjon. Statoil samarbeider med Siemens som er gode på vindmøller fra før. Statoil ser at der er en ledig plass til å bli verdens beste på offshore vind og den plassen vil de ha.

Grunnen til at det satses sterkt i Storbritannia er at England har underskudd på kraft og har lovfestet EUs 20-20-20 mål.

Satser på Doggerbank.

Konsortiet Forewind har fått rettighetene til å bygge havvindparker på Doggerbank. Konsortiet består av Statoil, Statkraft, Scottish and Southern Energy plc (SSE) og RWE npower.

Doggerbank ligger mellom 125 og 195 kilometer utenfor østkysten av Yorkshire, og dekker et område på om lag 8.660 kvadratkilometer. Yttergrensen av området følger den britiske kontinentalsokkelen slik den er definert av det britiske sjøkartverket. Vanndypet varierer mellom 18 og 63 meter.

Som lisensinnehaver vil Forewind nå starte kartlegging, vurdering og planleggingen som kreves for godkjenningsprosessen. Doggerbank er en stor sone, og eventuell utbygging må skje stegvis gjennom flere prosjekter. Konsortiet er forpliktet til å innhente alle nødvendige godkjenninger for byggingen og utviklingen av Doggerbank fram til prosjektene får konsesjon. De første investeringsbeslutningene er forventet i 2014.

Forewind har gjennom avtalen et mål om å utvikle 9 GW på Dogger Bank, mens det øvre potensialet er beregnet til rundt 13 GW, noe som kan dekke rundt 10 prosent av det totale strømbehovet i Storbritannia.

Konsortiet kombinerer internasjonal prosjekterfaring til havs og erfaring med fornybar energiproduksjon med britisk ekspertise på vindkraft.

Europa produserer i dag 600 TWh i fornybar engeri. Dette skal dobles hvorav halvparten må komme innen vindkraft. Turbiner utgjør om lag 40% av kostnadene ved et vindkraftprosjekt. Europeisk vindkraft har vokst 22% i året siden 2000. Norges totalforbruk var 135 TWh i 2008.

Her er grunnen til utbygging av vindkraft i Norge. FOTO ARNE NESHEIM

1. Strømmen Lycke forteller om Statoils offshor evindsatsing.

2. Ove Toska engasjerte seg som vanlig i debatten.

3 og 4. Kai Christoffersen ledet paneldebattene. ALLE FOTO ARNE NESHEIM

Av Arne Nesheim

Med verden som arbeidsplass

Karsten Eriksen arbeider hos Rolls Royce Marine i Austevoll og har hele verden som arbeidsplass. Sommerferien 2010 ble to dager kortere enn planlagt. Han ble utkalt og sendt til Singapore for å reparere en generator om bord i en båt på vei fra Singapore til Vietnam.

På bildet ser du han sammen med to burmesere som er ansatt i Singapore. Dette kunne Karsten fortelle til Montørforum på telefon fra ferie på Gran Canaria.

Karsten og hans kollegaer i Austevoll har mange slike jobber på båter i alle verdenshjørner.

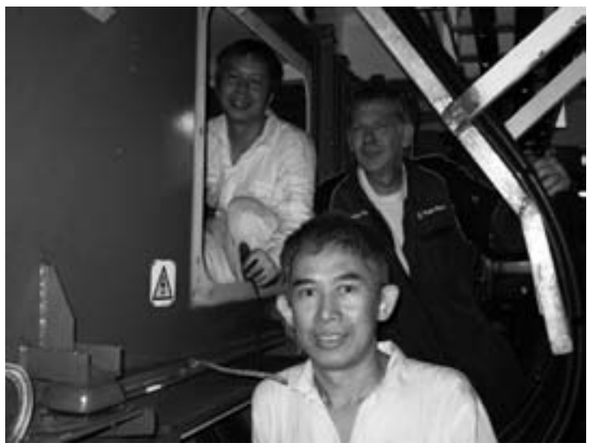

Karsten Eriksen på jobb i Østen.

FKE-kampen fortsetter

Av Arne Nesheim

Torsdag 30. september og fredag 1. oktober 2010 var ca 125 tillitsvalgte fra hele landet samlet til konferanse med etterfølgende fanemarkering i Oslo. De protesterte mot myndighetenes planer om liberalisering av hvem som skal kunne utføre arbeid på elektriske anlegg i Norge.

Forbundet har følgende krav til Forskrift om kvalifikasjoner for elektrofagfolk som er under revidering:

- *Den som er faglig ansvarlig (installatør) og den som utfører arbeidet (fagarbeider) skal være ansatt i samme bedrift.*
- *Inn og utleie mellom bedrifter skal kun foregå mellom bedrifter som omfattes av forskriften (FKE), er godkjent opplæringsbedrift, har faste ansettelser og har egenproduksjon.*
- *Utenlandske arbeidere skal ha tilsvarende faglige kvalifikasjoner som norskutdannede for å kunne arbeide som elektrofagarbeider. De som ikke tilfredsstiller kvalifikasjonene i FKE må avlegge fagprøver i Norge. Tilsvarende skal også gjelde for installatør.*
- *Krav til kvalifikasjoner skal også gjelde for ansatte hos produsent – det er ikke tilstrekkelig med bedriftsintern opplæring. Det må fremkomme i forskriftens navn at det er en forskrift om krav til kvalifikasjoner for elektrofagarbeider.*

Konferansen kom i stand basert på vedtak i forbundsstyret etter press fra blant annet Elektroarbeidernes Fagforening. Vår fagforening deltok med 16 representanter.
Forbundets nestleder Vidar Hennum åpnet konferansen og slapp så til Ove Toska og Dag Langer Andersen som innledet om hvorfor kampen for faget er viktig. Det ble lagt vekt på at kampen vår må være politisk og ikke juridisk. Vi hadde besøk av Tor Arne Solbakken og Asbjørn Wahl som snakket om at kampen for faste ansettelser kommer til å vare til evig tid. Solbakken konstaterte at det er mye ulovlig midlertidige ansetteser. Hva gjør vel LO med det? (red anm.)

På slutten av dagen la Roar Eilertsen frem rapporten "Fortsatt fag og jobbtrygghet i el-fagene" som DeFacto har laget på oppdrag fra Heismontørenes fagforening. Rapporten kan for øvrig lastes ned fra Heismontørenes hjemmeside. Anne Lise Rolland fra LOs juridiske avdeling innledet også om EØS-rett og kvalifikasjonsdirektivet som nå slår inn og påvirker FKE. Hun underviser i EU-rett på Sørmarka, men kunne ikke si hvordan en skulle gå frem for å si opp EØS-avtalen.

På konferansens andre dag fikk vi en innledning fra Øivind Wallentinsen. Vi er alt for slappe når det gjelder at lærlinger ikke skal jobbe selvstendig, gjennomføring av FSE kurs, at entreprenører foretar kabeltrekking etc. Alle som hadde ordet var helt enig i at dette måtte strammes opp.

Hans Felix som nettopp var kommet hjem fra Palestina fortalte litt om sine opplevelser derfra før han gikk over på FKE saken. Han støttet forslaget til uttalelse som var lagt frem dagen før, og han foreslo å gjennomføre den politiske streiken som var planlagt den 4. november. Han foreslo også at man samtidig burde protestere mot Kompetanseforskriften. (at nettselskapene må ha egne fast ansatt driftspersonell)

Når det gjelder FKE trodde han ikke vi kunne få noe hjelp fra Norsk Teknologi, men kanskje vi kan spørre bedriftene hva de mener og om de vil være med på felles-uttalelser.

Før konferansen marsjerte til Stortinget og fanemarkering holdt Nina Farnes Hansen en orientering om streikegrunnlaget. Elektromontørenes Forening i Oslo samt Heismontørenes Fagforening hadde nemlig tatt alle sine medlemmer ut i en fire timers politisk streik samtidig med fanemarkeringen.

Foran Stortinget samlet det seg mer og mer folk, til slutt var der om lag 500 personer. Forbundets leder Hans Felix gikk opp på plattingen og holdt sin appell. Fra Stortinget kom Sigvald Oppebøen Hansen fra Arbeiderpartiet og justiskomiteen. Han sa seg enig med Forbundet i at faste ansettelser skal være det normale i Norsk arbeidsliv, og han ville ta med seg signalene inn til sine politiske kollegaer..

Ovenfra og ned
Godt over 100 tillitsvalgte deltok på konferansen i Samfunnssalen i Oslo.
Vi må ta vare på arven fra våre pionerer sa Dag Langer Andersen, som sammen med Ove Toska hadde innledning.
Regjeringen ønsker også faste ansettelser, kunne Sigvald Oppebøen Hansen fortelle. ALLE FOTO ARNE NESHEIM

Noreg, batteri eller teknologi?

Av Ole Erik Thingnes

Forbrukskulturen i Noreg er på eit historisk høgt nivå, noko som gjev oss store utfordringar

Kvifor brukar vi t.d. straum til oppvarming i Noreg? Er vi vekk skjemde med billeg straum? Kva må til for at vi skal nytte andre, meir miljøvenlege kjelder til oppvarming? Vi er storprodusentar av "rein kraft", men kva hjelp det når vi svir av mesteparten sjølv tilsynelatande utan filter? Dersom vi skal bidra til global reduksjon av CO2 utslepp, må vi kanskje ofre noko for "stor samfunnet". Er det viktigare med billeg straum nasjonalt, enn å bidra til reduksjon av klimagass utslepp globalt? Men er alternativet at Noreg vert Europas batteri? Dette er vurderingar som kan implementere grå hår i hovudet på kven som helst, men høgst reelle. Vindkraft er det store nye, som skal redde oss frå oss sjølv…. på sikt. Men, skal vindkraft ha noko for seg, treng vi økonomiske rammer av heilt andre dimensjonar enn dei vi ser i dag. Dette vil i all hovudsak sei at straumprisane må inn i heilt andre, og høgare baner. Det kostar å redde planeten, sjølvklart. Men er vi viljuge til å ta denne kostnaden?

Ei anna heit potet er kapasitet og overføringslinjer. Korleis kan vi legge opp infrastruktur på ein miljømessig forsvarleg måte? Er "monster master" det fornuftige? Er den billegaste løysinga alltid den beste? Alle med ohm's lov og ein middels god kalkulator, eller rett og slett godt gamalt bondevit, ser at luftlinjer er det billegaste og beste alternativet dersom økonomi og kapasitet skal vere bestemmande faktorar. Men kva med kostnaden for klima og miljø? Kva er det beste alternativet for innbyggarane i landet, sett frå naturens side? "DE MÅ BETALE FOR SJØKABLING VIA EI ENORM NETTLEIGE!", skrik kraft politikarane for å skremje oss inn i rekkene. Ja vel? Kanskje er det riktig at vi må betale for å lette trykket på naturen, klima kvotar sett ut i praksis. Men kva er eigentleg alternativet? Straumprisane skal uansett opp i nye dimensjonar, mest grunna harmonisering mot den Europeiske marknaden og "pool" systemet som styrer prisnivået, når vi har nok kapasitet til å selje straumen utav landet. Men og for å gjere "nye kraftkjelder", type gass og vindkraft lønsame.

Det vi må setje i verk før vi bygger ned alle Noregs knausar og fjellnakkar, samt halve Nordsjøen med vindmøller og luftlinjer, er ei landsdekkande vurdering av dagens straumforbruk. Kva er det vi nyttar straumen vi produserar til i dag, og kva kan vi gjere for å redusere forbruket. Det hjelp so GRENSELAUST lite å produsere meir straum, når vi aukar forbruket tilsvarande. Kvar skal det ende? Det merkelegaste av alt er at i dei delane av landet der det vert produsert mest straum, flyttar arbeidsplassane innan vidareforedling av denne straumen ut. Kva er det vi driv med? Straum produsert i Svelgen eller Høyanger, burde fyrst og fremst kome dei til gode. Eller er ikkje dette god miljøpolitikk? Burde vi selje all straumen vår ut av landet for å fase ut kolkraft og anna miljøfarleg kraftproduksjon, og legge ned alle arbeidsplassar innan vidareforedling?

Mine klare tankar er at vi er heilt nøydde å feie for eiga dør før vi sparkar inn naboens. Skal klimaet ha ein sjanse, so lyt vi stake ut kursen for oss sjølv, og deretter vidareformidle teknologien og løysingane ut i den store verda. Sjøkabling kan kombinerast med trafostasjonar og tilkoplingspunkt for vindkraft, som i all hovudsak vil kome på kysten og ute i havet. Kraftavtalar for kraftkrevjande industri, kombinert med ei endring av forbruksmønster og bruksområder vil kunne løyse mykje av vidareforedlings utfordringane. Samstundes vil infrastruktur og kraftfordeling løyse seg ved å plassere forbrukarane der krafta vert produsert. Eg nektar å forstå kvifor vi skal flytte forbrukarane vekk frå produsentane. Kraftproduksjonen har historisk sett oppstått der ein har hatt eit behov. Kva har endra seg?

Noreg skal ikkje vere eit batteri for Europa, men vi lyt gjere vårt for å snu den negative utviklinga. Skal Noreg aleine stå for utfasing av miljøfarleg kraft? Nei, men vi må gjere alt vi kan for å halde eit internasjonalt fokus på tiltak som har relevans og ynskja effekt. Verdas kraftproduksjon må "økologiserast", i takt med ei "økologisering" av industri og næring, og ei utfasing av naturen som avfallsplass. Noreg må bidra med det vi kan best, miljømessig forsvarleg og framtidsretta teknologi.

En Offshoretur – praktiske spørsmål

Hvordan er arbeidsforholdene for våre medlemmer som arbeider i Nordsjøen, og hva kan en ha med seg ut? Her får du en liten innføring.

Det blir gjerne noen spørsmål til klubben fra nye folk som skal på sin første tur Offshore. Og det er jo naturlig at man lurer på en del ting ved første gangs utreise.

Har man gjennomført alle kurs som trengs lik: Sikkerhetskurs, EX Grunnleggende, FSE Sikkerhetsforskrifter, Intro til APOS, APOS Beste praksis - Herunder AT (Arbeidstillatelser) og SJA (Sikker jobb analyse), Kjentmannskurs for feltet – Plattformen, Helseattest Offshore, Fallselekurs kan taes på plattformen.

Viktig: Ta med kopi av alle kursene + helseattest og ha lett tilgjengelig i Bag. ID med fullt navn og bilde. For eksempel bankkort. Firma ditt gir normalt reisebager i riktig størrelse. Max vekt 10 kg pr bag.
Hjelm, øreklokker, vernebriller og vernesko fåes av firma og taes med. Gjerne kneputer og. Kjeledress og hansker får man normalt på plattformen.

I vintermåneder (4-5 mnd.) er det lurt å ha med offshorejakke. Det kan bli veldig kaldt. Verktøy er på plattform og taes ikke med uten spesiell beskjed om det.

Da må det også fylles ut en medbringertillatelse for dette på heliport før du sjekker inn. Medbringertillatelser finnes rett utenfor innsjekkingslukene. Det samme gjelder medisin på resept, vitaminer og kosttilskudd (må være uåpnet). Skal du bruke kamera husk AT hvis bruk utenfor boligkvarter. Skal du bruke laptop bli kjent med regler og nettverk om bord.

Det finnes Internett PC er om bord. Mobil får du ikke med ut. Den kan legges i konvolutt med navn og adresse, på eget rom i heliport. Eller la den ligge hjemme.

Når du er blitt litt mer varm i trøyen kan du bli registrert i MinDaWinci ang. utreiser, men da trengs hjelp fra en bemannet resepsjon for å få lagt inn mobil og mail. Hva som er greit å ta med: Passelig med privat tøy, toalettsaker, tøfler, treningstøy og joggesko og armbåndsur.

Mange unge bruker mobil som klokke, men ute i modulene er det ikke klokker og da er det greit å kunne følge med på tiden. Vaskeri og kiosk er om bord så klær kan bli vasket og man kan kjøpe tannkrem, shampo ol.

Der er treningsrom til fri benyttelse etter arbeidstiden, med både tredemøller, spinningsykler, romaskiner ol., hvis ikke 12 t. arbeidsdag har gjort deg for sliten og du heller vil være på lugaren og slappe av med en tlf. eller se på tv. Vekkerklokke pleier å være på lugar, eller ofte kan TV brukes som vekking. Bruker du tlf. på lugaren å ringe til mobil og de vil ringe tilbake havner de hos Statoil sentralbord i stedet for lugaren.

En del firma prøver å ha "fadder" på heliporten, men du får en hvis du er helt ny om bord og ikke har vært offshore før. Husk billetten din og ta av navnelappen for lugaren, hvis den henger på billetten.

Billett må du vise for å få utlevert overlevningsdrakt. Er du usikker på størrelse og skonummer prøv den på. Det er viktig å ha en som passer, for den skal brukes under øvelser

Ute blir du tatt imot og vist litt rundt og må ta en sikkerhetsrunde, som regel samme dag du ankommer, og har følge med en som er kjent om bord i begynnelsen.

Hvis du ikke skulle komme ut i havet pga. værforhold, tekniske problemer, streik, omprioritering av køyer om bord osv. er det greit å vite firma sin vakttelefon dersom du har behov for hotell, flybillett ol. Eller du har bankkort og kan legge ut selv, få kvitteringer og føre på reiseregningen din.

En Offshoretur – reportasje fra arbeidshverdagen på Snorre B

Hva gjør vel en elektriker på en vanlig tur offshore? Her får du vite litt om det.

Det er en typisk kampanje jobb for Statoil som gikk fra mai til medio september. 12 mann i rotasjon for elektro /Instrument og sjekk av lys, nødlys, lyskastere, stikk, koblingsbokser, transmittere, magnetventiler, ventiler, temperaturfølere, vibrasjonsfølere, høytalere (PA) og lignende utstyr. Med utskifting av defekt utstyr innimellom.

For en som bor i Bergen blir det fly fra Flesland til Florø Lufthavn, ta bagasjen med de 30-40 meterne til Heliport innsjekk og sjekke inn der. Er du vant å reise med fly er det mye likt.

Ta vare på billett og ta av lugar navnelappen, den skal være ved lugardøren din. Når draktluken åpner er det bare å vise billett og si sko og draktstørrelse. Mens du blir ekspedert skriver du navn på en pose for skoene dine, og tar noen øreproppper i lommen. Pass på å få skoene dine oppi en sko bag som blir utplassert og se at den er merket med plattformen og flighten din.

Så blir det gitt signal til sikkerhetsvideo, gi fra deg billett og ta på drakt og følg med på videoen. Etter det tar man buss ca.300meter til helikopter. Sett inn øreproppene, finn et sete og ta nødpeilesender i brystlomme, 4 punktselene og hørselvern på. Her kan du velge om du vil ha musikk på eller ei. Etter litt info på høytaler går turen direkte til Snorre B. Turen tar ca. 40 minutter med Sikorsky S-92.

Av Fridtjof Heimark

Etter landing husk å legge igjen nødpeilesender og hørselvern. Vent til døren blir åpnet, finn bagene dine på helidekket og ta de med til resepsjonen. Her stiller plattformsjefen opp og tar en kort velkomsttale. Nye om bord blir tatt imot og så gjelder det å huske skoene sine før en går til lugaren og tar på egnet arbeidstøy. Gå stille i korridorene for det er alltid noen som går motsatt skift av deg. Finner garderobeskap og kjeledress og melder seg til tjeneste hos sin avdeling. Her får man en info i hva det går i og hvor det jobbes. Nå er det PA (Høytalere) som skal sjekkes og man er godt i gang med det, av de vel 1000 stk om bord. Ved å gå etter tikkelyden i gjeldende område, finner jeg makker ved en PA med feil på. Denne blir notert og så lages det jobb på de som er tause. Pga. mye støy i modulene går vi til Telerom og da blir det en prat med Sten Ove Båtevik, som viser gangen i denne jobben han har holdt på med i en uke. Defekte PA-er blir skiftet så fort det er tilkomst i området og AT er skrevet og godkjent. Noen er plassert slik at stillas kreves får og komme til, og da må det bestilles. Det går greit når det planlegges for det. På vei ut i felt igjen treffer vi det andre laget som styrer på med nødlys og koplingsbokser. Da gjør jeg avtale om å få ta noen bilder ute i felt senere.
Ved ferdig sjekket R-område for dagen ryddes verktøy og gardintrapp på plass og sikres for, Snorre B er en flyter med havbunnen ca. 300 m under og den gynger ved bevegelse i sjø. Boss taes med til sorteringsstasjoner. AT blir innlevert og underskrevet hos Drift og så kan man finne litt tegningsunderlag for neste dag.

En typisk neste dag er morgenmøte på avdeling kl. 07.00 i 5-15 min. Med info om hva som skal gjøres, hvor det jobbes og hvem som blir berørt. Når Drift er klar med sitt møte får vi ut AT for å bytte en defekt PA. Tegninger har vi, så finnes materiell frem og så blir signal til PA sløyfen koblet ut og merket + sjekket at det ikke er liv i den i felt. Da kan den fysiske del av jobben starte med å skru og koble fra. Godt at det er kaffepauser kl. 9 og kl.15, samt lunsj 11.45 for i dette området er det mye støy. Da bruker vi ofte dobbelt hørselvern, dvs. øreproppper i tillegg til øreklokker, så det gjør godt å komme seg vekk fra støyen med jevne mellomrom. Ved disse kaffepausene vil du finne ut det er ikke vanskelig å snakke med sidemannen for vi er alle i samme båt og det er mye greie folk offshore.

Tilbake til jobb,

når byttet er utført må PA selvfølgelig testes, og videre til neste AT på listen vår.

Med div. jobber går det dag for dag, noen med fint vær andre med mindre fint vær. En søndag er det rydding/vasking for alle som kan fristilles fra jobb 1-2 timer, med vafler og sveler i en kaffepause etterpå. Livbåtøvelse og HMS-møte hører med en gang for turen.

Kvelden før hjemreise sjekkes flight-liste at navnet ditt er med, for det vanlige er at du reiser til land med samme flight du kom ut med. Følg med på info skjermer om bord, for SNB er stille plattform, når innsjekk er for din hjemreise. Husk å få med tingene dine også fra vaskeri ol.

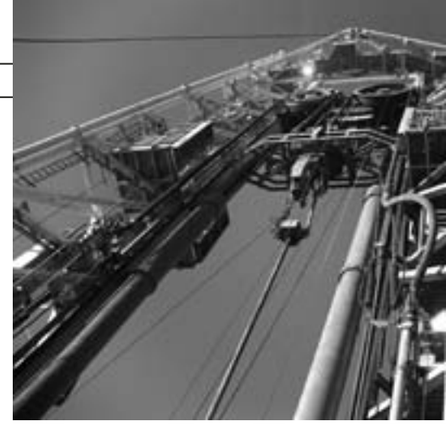

1. Boretårn om bord. Skal det arbeides oppi der må vi innom borer og skrive ned alt verktøy og materiell før tilkomst. Nøkkelord er prosedyre for arbeid i høyden, sikringssnor for verktøy ol. og vice versa når man kommer ned etter jobben. FOTO FRIDTJOF HEIMARK

2. Knut Øvernes utfører vedlikeholdsarbeid. FOTO FRIDTJOF HEIMARK

3. Helidekk med en Super Puma Mark II parkert. Dette er veien til og fra plattformen for folk. I venstre hjørne er Mann Over bord Båt. Det ligger i navnet hva den er beregnet til.

4. Fridtjof Heimark bytter ut en defekt PA med en ny. Det enkle er ofte det beste, vi har mye elektronikk, men en stang med trakt i enden for å høre "tikkelyden" fungerer fint.

PA er ofte plassert 2 – 3 stk sammen og da må man fysisk borti for sjekk av lyden på alle.

Det hjelper å ikke ta seg selv så veldig høytidelig når man holder på med dette. FOTO STEN OVE BÅTEVIK

5. Trimrom med Raymond Nese i driv på Elipsemaskin. Han bruker Trimrommet jevnt og trutt. Statoil har ofte trimkampanjer med fine premier for de som trimmer. Og det er greit å ta en trimøkt rett etter arbeid kl.19, en kjapp dusj og så mat for matsalen er åpen til kl 20.00 Er fast på Snorre B og liker seg godt og syns det er fint med litt flere kollegaer om bord enn vanlig. FOTO STEN OVE BÅTEVIK

Av Renate Eide Slettvåg

Tirsdag 21.september reiste vi 5 spente jenter fra Apply TB Sunnhordland til Oslo for å delta på Kvinnekonferansen. Rundt 40 jenter fra heile landet var samlet.

Kvinnekonferansen 2010

Kjell Edvard Fixdal startet konferansen med et foredrag om Fagbevegelsens historie.
Berit Ås lærte oss om hersketeknikker og likestilling i arbeidslivet.

Alle deltagerene fikk hver sin bok i posten, som Berit Ås har skrevet.
Den andre dagen ble vi delt inn i grupper, for å diskutere litt problemstillinger og lage noen spørsmål som vi skulle bruke senere på dagen i en debatt. Gruppearbeidet var veldig lærerikt for alle.Anette Eriksen lærte oss noen gode tale og debatt-teknikker.

Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Audun Lysbakken (SV) var den siste foredragsholderen. Vi fikk stillt alle spørsmålene vi hadde laget i gruppene, og Lysbakken svarte så godt han kunne. Dette var spørsmål om alt i fra deltids-stillinger og permisjoner, til AFP og videre-utdanning. Det spørsmålet og bekymringen som gikk mest igjen i gruppene, var opptjeningen av avtalefestet pensjon.

Alt i alt et veldig lærerikt kurs/konferanse! Flinke kursholdere og mangen kjekke jenter. Vi gleder oss allerede til neste år:)

Fra venstre: Mirjam Westerheim, Renate Eide Slettvåg, Elisabeth Polden Solvoll, Line Notland og Johanne Røksund Sortland. Alle fra Apply TB Sunnhordland.

Av Kristian Pedersen

Tillitsvalde har vetorett ved innleie

LO og NHO har i løpet av det siste halvåret komen til forlik i to saker omkring innleie der det var stemning for Arbeidsretten. Begge desse sakene kjem frå bedrifter i vår fagforeining. Igjennom forlika vert det slått fast at tillitsvalde har vetorett ved innleie. Vidare at bedriftene ikkje kan leiga inn personell utan avtale med dei tillitsvalde.

LOK §16-12
Saka har si bakgrunn i ei usemje frå YIT der dei tillitsvalde nekta å inngå avtale om innleie frå eit bemanningsforetak. Dei tillitsvalde meinte at det skulle leigast inn frå bedrift med eigenproduksjon og etter reglane i §17.

Forliket i saka vert av EL&IT sett på som ein full siger. Protokollen slår fast at dei lokale tillitsvalde sjølv avgjer om det skal leigast inn etter paragrafen og at bedrifta ikkje kan leiga inn personell utan avtale med dei tillitsvalde. Vidare slår den fast at avslag ikkje kan grunngjevast i krav om høgare løn eller endra arbeidsvilkår.

LOK §17
Saka har sin bakgrunn i ei usemje frå Aker Elektro der dei tillitsvalde nekta å inngå avtale om innleie frå eit polsk firma. Partane på bedrifta var også ueinige om avlønning av innleidde arbeidstakarar.

Protokollen om forliket slår fast at bedrifta handla i strid med tariffavtalen då dei leigde inn arbeidstakarar frå det polske firmaet utan avtale med dei tillitsvalde. Vidare at det dersom det ikkje er inntatt ei bestemt avlønning i anleggsavtalen skal dei innleidde ha tillegg utover minimumssatsane i LOK§3A.

Fakta om saksgangen i slike saker:
Klubb/bedrift. Partane på bedrifta har forhandlingsmøte og vert ikkje samde . Det vert laga protokoll om usemja som vert sendt vidare til

EL&IT/Norsk Teknologi som er tariffpartane for Landsoverenskomsten. Det vert ført forhandlingsmøte om saka. Dersom desse ikkje vert samde vert det laga protokoll om usemja og saka vert sendt vidare til

LO/NHO som er dei overordna tariffpartane. Det vert ført forhandlingsmøte om saka. Desse forhandlingane vert ofte leia av juristar på begge sider med bistand frå tariffpartane. Dersom det ikkje vert oppnådd einigheit vert saka stemna inn for

Arbeidsretten som fastsett tid for rettslig handsaming av saka. Det hender ofte at saker kjem til forlik før tidspunktet for rettslig handsaming. Forlik vert då inngått mellom juristane i LO/NHO. Dersom sakene kjem til slutthandsaming i Arbeidsretten vert det avsagt dom. Dom i Arbeidsretten er endelig og kan ikkje ankast. Dette i motsetning til for eksempel saker om oppseiingar som vert ført i tingretten og kan ankast til høgare rettsinstansar.

Usemje hos YIT førte til twisteavgjerd mellom LO og NHO.

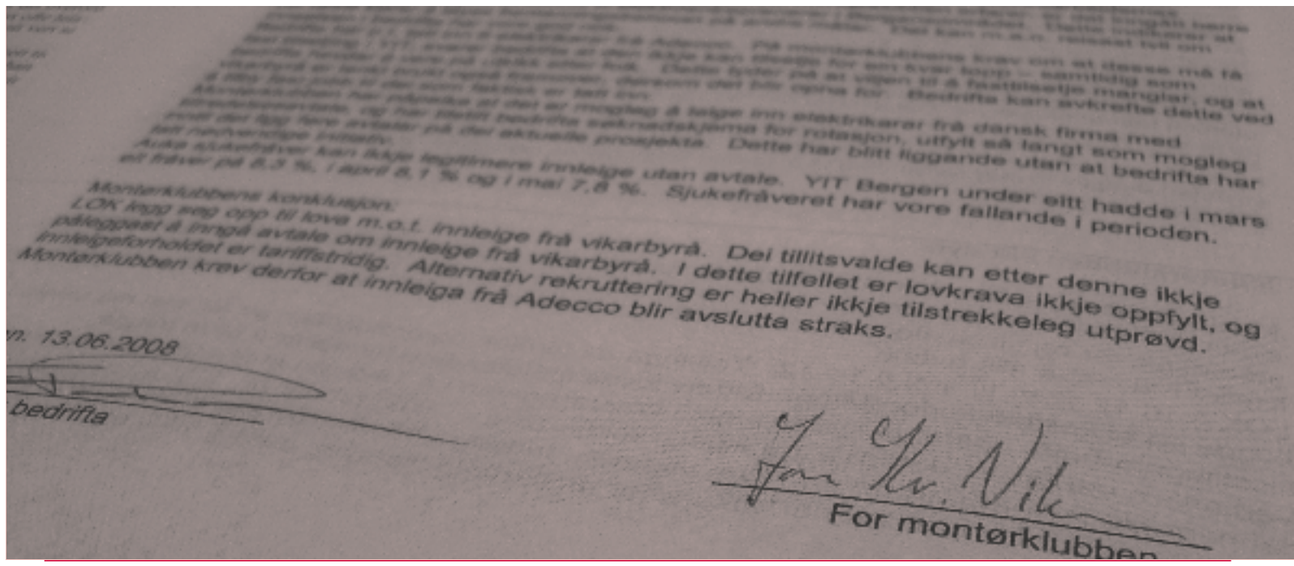

Ny NEK 400 fører til slutt for skrusikringen i IT-nett

På Eliaden i mai 2010 ble en ny og oppdatert NEK 400 for elektriske lavspenningsinstallasjoner presentert. Den har flere endringer og oppdateringer, samt den nye delnormen (823) som inneholder mer detaljerte krav til boliginstallasjoner. I henhold til Landsoverenskomsten § 16.2 skal bedriften anskaffe NEK 400-2010 til sine ansatte.

Noen endringer og nyheter i 2010-utgaven:

Tabell 41 A inneholder nå krav til utkoblingstider også i IT-nett
Krav til montering av overspenningsvern i alle nye installasjoner (i 4-44)
Endrede krav til kabling og jordtilkobling med hensyn til elektronisk støy og EMC
Ny referanseinstallasjonsmetode (D2) for kabler forlagt direkte i jord
Virkninger av harmoniske strømmer er blitt et normativt tillegg
Nye krav om allpolig utkobling ved jordfeil nr 2 som innebærer slutt på bruk av smeltesikringer i installasjoner tilknyttet IT-fordelingsnett
Nye og endrede krav til jordfeilbrytere
Tilleggskrav til beskyttelse mot overbelastning der det er harmoniske strømmer

Ny delnorm (823) inneholder spesifikke krav til boliginstallasjoner og inkluderer:

Utkobling av tilførselen til komfyr ved overtemperatur
Strengere krav til sikring av ledningssystem i boliger
Krav til fast tilkobling av bereder med en effekt på 2000 W eller høyere
For å redusere risikoen for brann grunnet varmgang/overbelastning og redusere bruken av skjøteledninger er det lagt inn krav til antall stikkontakter i ulike rom, avhengig av bruk og areal

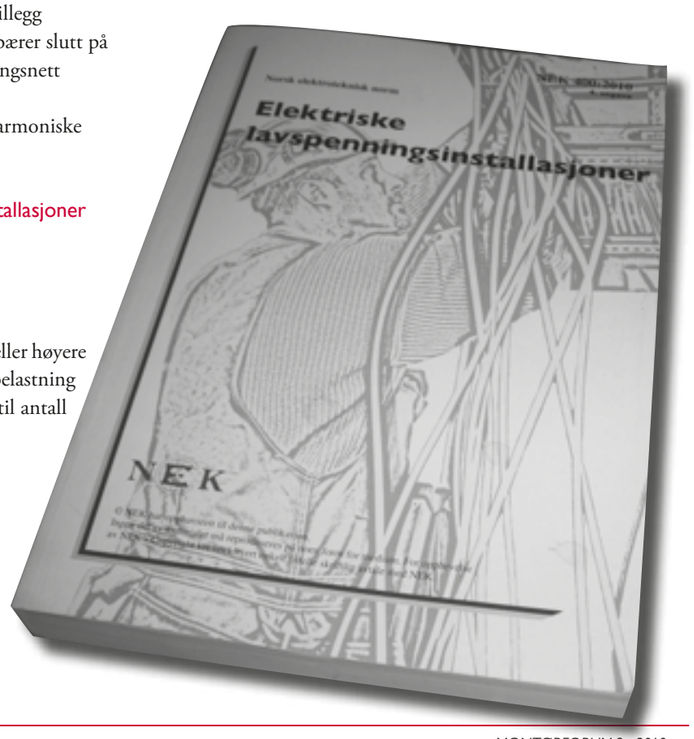

Av Nils Gunnar Knutsen

Masseoppsigelser på Stord – nyansettelser i Bergen

Samtidig som Apply TB har gitt 35 ansatte oppsigelsesvarsel på Stord, annonserer de etter 40 medarbeidere i Bergen og Stavanger. Oppsigelsene skjer for at bedriften skal spare reisekostnader i forbindelse med rotasjonsordninger.

Apply TB har gått til masseoppsigelse på Stord, samtidig som de søker etter nye arbeidstakere i Bergen og Stavanger. Bedriften har fått en kontrakt om å bygge ut Horsøy industrihavn og i den forbindelse søker de etter elektromontører, automatikere og rørleggere.

Apply-konsernet har store ordrereserver i Divisjon Bergen og Stavanger. Hvis viljen hadde vært til stede hos ledelsen kunne de ansatte på Stord jobbet rotasjonsordninger i Bergen, noe som er vanlig i denne bransjen. Men Apply velger i stedet enkleste og billigste utvei når de belaster fellesskapets midler ved å gå til masseoppsigelse og legger kostnadene over på NAV.

Denne saken har fått stor mediaomtale, og i lokalavisen Sunnhordland har Stord SV engasjert seg i saken og sier at bedriften må gi de ansatte muligheter til å bli mobilisert andre plasser, og ta kostnadene som følger, i stedet for å si opp folk for å søke nye arbeidere i andre regioner.
- Hvis dette er den nye trenden så vil det få samfunnsmessige konsekvenser. I stedet for å mobilisere, ligger bedriften kortene i fanget på NAV og sier opp folk

Klubbleder Rolf Skår i Apply TB Sunnhordland sier i samme avis at de står på samme linje som SV og sier følgende – Får bedriften kjøre på som dette får vi et samfunnsmessig problem. Apply TB AS har vært stor tilhenger av å fusjonere og ønsker alle fordeler ved det. Men de vil tydeligvis ikke ta på seg ulempene – altså kostnadene ved å gjøre tilsette mobile, sier han.

I BA går organisasjonssekretær i Elektroarbeidernes fagforening Åge Blummenfelt hardt ut mot at ikke Stord – ansatte får pendle til jobboppdrag for Bergenskontoret.
- Dette er et kraftig angrep på stillingsvernet, en kan ikke si opp i en avdeling for å ansette i neste, uten at de som står i fare for å bli oppsagt får tilbud om stillingene.
-Apply konsernet har arbeid i bøtter og spann. Folk i denne bransjen er vant å reise der prosjektene er, så oppsigelsene skjer kun for at de skal slippe reisekostnader, sier Blummenfelt.

Montørforum var i telefonkontakt med nestleder og leder i henholdsvis Hordaland SV og Stord SV Signe Ekeland om de hadde sett noe videre på denne saken og få i gang en politisk debatt som de hadde lovet i Sunnhordland avis.
De hadde løftet saken opp til Stortingsrepresentant for SV Karin Andersen, nestleder i Arbeids og Sosialkomiteen.

Fagforeningen besøker ungdomsskoler

For å informere om og motivere ungdom til å begynne på elektrofagene, har fagforeningen ved fire anledninger besøkt ungdomsskoler i år. Dette er i samarbeid med Hordaland Fylke og Bergen kommune og blir godt mottatt av både myndigheter og elever.

Stor byggeaktivitet i Bergensområdet

I følge BT skal det investeres om lag 10 milliarder kroner i offentlige bygg i Bergensområdet de nærmeste årene. Dette burde gi godt med arbeid også til elektrikere.

Nei til utbygging.

Elektroarbeidernes Fagforening har fått avslag på søknad om påbygg på huset i Kalfarvei 71 i Bergen. Ønsket var å få til bedre møteromsløsninger. Et eventuelt påbygg ville kreve privat reguleringsplan for området, noe som ville koste mer av både tid og penger enn det som er regningssvarende. Husets ene takutstikk må imidlertid repareres etter at en søknad om det forhåpentligvis blir godkjent av kommunen. I tillegg planlegges det noe ombygging innvendig.

Ny medlemsbrosjyre.

Elektroarbeidernes Fagforening har i sommer revidert medlemsbrosjyren sin. Basert på tidligere utgave er brosjyren revidert og pusset opp med nye bilder. Den deles ut til medlemmer og andre interesserte når fagforeningen er ute på besøk, og forteller om fagforeningen, deltakelse og innflytelse, samt medlemsfordeler. Brosjyren kan også lastes ned fra websiden.

Norgesmester med avbiter i sølv

Bernt Erlend Fridell ble Norgesmester for lærlinger og unge elektrikere på Eliaden i mai i år. Han gikk dermed videre til Europamesterskapet som ble avholdt i Madrid i Spania 29. oktober. Der tok han en hederlig andreplass og fikk en avbitertang i sølv som premie. Fridell er lærling hos YIT i Årdal og skal ta fagprøven som elektriker i desember.

Nye klubber

Fagforeningen har fått syv nye klubber i løpet av 2010. Det er hos Elektrotec, Mesta Elektro Bergen, Mesta Elektro Røldal, Fokus Elektro, Fana Elektro, Førde Elektro og Rør og YIT Mongstad. I tillegg har Sotra Elektro kommet inn igjen etter en periode i annen organisasjon.

Vervepremier 2010

Vervepremier for perioden fra nyttår og til 1. oktober ble trukket på halvårsmøtet den 29. oktober. De tre vinnerne som får hvert sitt reisegavekort på kr 8000.- er: Kenneth Lidahl fra LOS Elektro (med hele 18 vervede), Tore Sunde fra YIT Nordfjordeid , og Preben Voltersvik fra YIT Bergen. Det er registrert 228 vervede medlemmer i perioden.

Norgesmester Bernt Erlend Fridell

Av Atle Rasmussen

Vendbare senger og allmenngjøring

Vendbare senger har vært en het sak i de seinere månedene. Statoil har planlagt utbyggingen og sengekapasiteten på Gjøa med stor bruk av vendbare senger. Vendbare senger er installert på en manns lugarer. Med vendbare senger menes en seng som er reid opp på begge sider og kan snus, slik at en sover på den ene siden om natten, mens den andre sover på den andre siden om dagen. I utgangspunktet skal boligkvarterets innredning og kapasitet utformes for å tilfredsstille personell behovet i de ulike fasene av petroleumsvirksomheten.

Statoil mener utrolig nok at utbygging, oppkobling og idriftsettelse, revisjonsstanser, modifikasjonsprosjekter og andre arbeidskrevende operasjoner er ekstraordinært og gir grunnlag for å få dispensasjon fra lovverket. Dette har Petroleumstilsynet (Ptil) blankt avvist. Statoil har klaget på det ene avslaget etter det andre. Fagforeningen har involvert seg i denne prosessen og har blitt en direkte høringsinstans til Ptil på klagene til Statoil.
Konsekvensen hvis Statoil får gjennomslag for sitt syn er at vi i leverandørindustrien må ta hele belastningen med å bo på lugarer med vendbare senger. I prosessene internt i Statoil har heller ikke tillitsvalgte fra våre leverandørbedrifter fått uttale seg, slik som lovverket sier. Det er kun tillitsvalgte fra Statoil som har blitt involvert og de har fått avtalt at fast personell ikke skal ta belastningen.

Statoil påstår også i sine klager at døgndeling av lugarer med bruk av vendbare senger har ingen eller relativt få HMS konsekvenser. Vi har poengtert ovenfor Ptil at en arbeidstaker som er uthvilt, opplagt og føler at han blir satt pris på er en mindre sikkerhetsmessig risiko enn en arbeidstaker som ikke får nødvendig hvile og mulighet til å restituere seg.

En annen sak som det har vært jobbet mye med de seinere månedene er videreføring av allmenngjøringsvedtaket på de 7 petrokjemianleggene. Hvor 3 ligger i vår Fagforenings område: Sture, Kollsnes og Mongstad. Et allmenngjøringsvedtak gjelder ut tariff perioden og det er ikke automatikk i det blir fornyet. Krav om fornying av allmenngjøringsvedtaket må fremmes innen 1 måned etter at tariffavtalen er avløst av en ny.

Fagforeningen har sendt inn grundig dokumentasjon på behovet for videre allmenngjøring av LOK på petroleumsanleggene. Allmenngjøring vil si at deler av tariffavtalen blir omgjort til norsk lov og at det er ulovlig å betale lavere enn satsene som er allmenngjort. Med et allmenngjøringsvedtak følger det også viktige virkemidler som er nødvendig for å motvirke og hindre sosialdumping. Her kan nevnes påseplikt, innsynsrett for tillitsvalgte og solidaransvar.
NHO sitt syn på videreføring av allmenngjøringsvedtakene føyer seg inn i det som de har ment tidligere, og mener at det ikke er behov for videreføring. NHO har et prinsipielt korstog mot fastsetting av minstelønn som er knyttet opp mot våre tariffavtaler.
I tillegg til å arbeide mot allmenngjøring i tariffnemnda har de også rettslige prosesser gående i rettsapparatet, overvåkningsorganet for EØS avtalen – ESA, og EFTA domstolen.

Nytt møte er fastsatt til 20. desember i tariffnemnda. Da blir det avgjort om også utenlandske arbeidstakere vil gå julen i møte med norsk minstelønnsnivå.

Atle Rasmussen
Organisasjonssekretær
Elektroarbeidernes fagforening

Byggjer for framtida

Fagforeininga ynskjer å besøke medlemmane ute på byggjeplassar. Torsdag 28. oktober 2010 tok Åge Blummenfelt turen til Sogndal. Montørforum fylgde med.

Me besøkte medlemmer frå YIT som held på med utygginga av Sogndal Vidaregåande skule.

Me kom til byggjeplassen rett før lunsj. Rune Kroken som er elektrikar og innehar rolla som teknisk byggjeleiar for elektro, rør og ventilasjon, tok i mot oss. Etter ein prat i lunsjpausen der blant anna tariffoppgjeret og akkordarbeid var tema, blei me viste rundt i det nye skulebygget av Rune Kroken, og etter det av Ronny Sætre som er bas for elektrikarane. Dei har heldt på over eit år på prosjektet, og det skal være ferdig sommaren 2011. For tida er det ca 15 elektrikarar på jobben, så den er relativt stor.

Me registrerte at det var reint og ryddig på byggjeplassen og at arbeidet såg pent ut. I lokala der elektrolinja skal inn, var det montert kabelbruer under det ferdige taket. Der skal elevane få lære å montere kabel på bru. Me takkar for fin omvisning og gjestfridom.

FAKTA OM UTBYGGINGA:

Totalt areal ca 14500 m2

Nye lokale for Bygg- og anleggsteknikk, Elektro, Teknikk og industriell produksjon, administrasjon/servicefunksjonar, kantine og bibliotek.

Ferdig til skulestart hausten 2011.

Total kostnad ca 342,5 mill kr.

Byggetid ca 2 år + etterarbeid og riving.

Total bemanning alle fag på topp: Ca 60.

Nede til venstre: Lunsjpause. Frå venstre: Bjørn Andre Støylen, Magnar Nyttingnes, Arve Ytrehus, Aril Torheim, Rune Kroken, Thomas Risøy, Christoffer Hafsås, Svein Inge Myrvold.

Til høyre: Fra venstre Aril Torheim, Rune Kroken, Christoffer Hafsås, Arve Ytrehus, Ronny Sætre, Rune Veum, Bjørn Andre Støylen, Svein Inge Myrvold, Geir Isene, Thomas Risøy, Magnar Nyttingnes.

Nede til høyre: Svein Inge Myrvold i teknisk rom der han har gjort mykje av installasjonen.

Nede i midten: Magnar Nyttingnes i arbeid i Lift.

Oppe til høyre: Aril Torheim

TEKST OG FOTO FOTO ARNE NESHEIM

Fagutdanning og energi-effektivisering i Trondheim

Av Rolf Skår

Installasjonskonferansen ble avholdt i Trondheim. FOTO ARNE NESHEIM

Årets installasjonskonferanse ble arrangert i Trondheim. Konferansen er en årlig begivenhet som tar for seg viktige utfordringer innen installasjonsbransjen i vårt vidstrakte land. Med bred deltakelse fra distriktene i Forbundet var det duket for noen interessante og lærerike dager for alle deltagerne.

Det var åpent for å debattere årets lønnsoppgjør etter Jan Olav Andersens innlegg om tariffoppgjøret. At vel 10 år med kamp for en bransjeavtale innen for IKT medlemmene i år skulle gi uttelling var det vel ingen som trodde ved årsskiftet. En kamp som i utgangspunktet omtrent 60 medlemmer ikke hadde kraft nok til å føre alene. Årsaken til at et resultat var mulig og oppnå er at hele forbundet stilte opp, at alle stilte opp har en enorm betydning for bildet av EL & IT Forbundet som "ett" forbund. Jan Olav Andersen takket alle som stilte opp. Jan Olav sitt innlegg omhandlet også alle de andre momentene i årets tariffoppgjør.

Det var mange som hadde behov for å tale litt etter innlegget til Jan Olav. Blant annet var vår fagforeningsleder Ove Toska på talerstolen for å fortelle om det han hadde på hjertet. - Vi har ennå ikke endret mening. sier Ove etter at han har referert til at Fagforeningens styre og medlemmer stemte nei under årets uravstemning. Samtidig viste han til kravet om rotasjonsordninger som har stått på dagsorden på Landstariffkonferansene siden tidlig på 2000-tallet som en av årsakene til nei-flertallet.

Blant annet ble det debatt om rotet med den elektroniske uravstemningen, elektronisk kjørebok og ordet "drøftelser" som skaper problemer. Abax som er leverandør av utstyr for flåtestyring påstår de har utarbeidet et forslag til avtale i samarbeid med EL & IT forbundet. Dette ble avkreftet av Jan Olav senere i debatten. Fagforeningsleder i Trøndelag, Terje Aaberg måtte minne om at ikke alt var negativt, og nevnte positive resultater som 1,5 kr sentralt tillegg og 12 kr overført fra § 3E til § 3A, 14 dagers betalt pappa permisjon og økt lærlingelønn.

Konferansen fikk også noen timer med Stig Johanssen som skulle hjelpe oss å komme til bunns i mysteriet om "hvordan vi realiserer sakene vi blir enige om å jobbe med?".

Fagutdanningen generelt:

I dag er det kun personer som har fagbrev som har lov å jobbe selvstendig innenfor elektrofag. Vi skal ikke lengre tilbake enn til 60 tallet og etter at El-tilsynsloven ble innført der vi fikk et sertifikat som igjen har utviklet seg til å bli en omfattende fagopplæring. Fagutdanninga har stått ovenfor store endringer de siste 20 årene. Reform på reform har ført til endringer i utdanningsløpet for elektrofagene. Den nyeste reformen som erstatter Reform 94 er kjent som "Kunnskapsløftet". Fagligråd-elektro, et utvalg med deltagere fra EL & IT, Norsk Teknologi, DSB og Lærlinger. Kunnskapsløftet har til hensikt å gi mer generelle læreplaner. Etter kamp fikk man gjennomslag for 9 grunnkurs i stedet for 7. Dermed fikk elektrofaget også et eget grunnkurs. Fagplanen for elektro grunnkurs har blitt til 4 sider mot tidligere 47 sider under reform 94. Med kunnskapsløftets intensjon om mer generelle læreplaner så oppstod det en ny kamp om hvordan en skulle innrette læreplanene. Noe av det nye er at FSE/HMS er en del av opplæringen og man må gjennomføre kurs før en får arbeide i verkstedet på skolen. (Mer om læreplanene på www.udir.no)

Når vi sier Elektroutdanningas plassering i et europeisk hierarki(EQF) dreier seg enkelt om i hvilket nivå faget skal innrettes inn under. I Europa er Nivå 4 – fagarbeider, Nivå 5 – Teknikker, Nivå 6 – Bachelor, Nivå 7 – Master og Nivå 8 - Doktor. Enkelte land aksepterer å oppgradere fag til nivå 6 eller 7 mot vurdering og dokumentasjon. EL & IT mener at den typiske elektriker fag i Norge ligger i Nivå 5 og dette har provosert enkelte. Helt til slutt kan det nevnes at det ble informasjon om og en debatt rundt begrepet kompetansetillitsvalgt uten å gå nærmere inn på det i denne omgang.

Energieffektivisering:

Med innledere fra Trondheim kommune, Norsk teknologi og SV var det duket for et fantastisk spennende tema. Siste halvdel av dagen startet med Trondheim Smart City(TSC)(Se på www.trondheimsmartcity.no for ytterligere informasjon og lag gjerne din egen spareplan.). Energieffektivisering dreier seg enkelt om å bidra til å løse energi og klimautfordringene gjennom smartere bruk av energi. Studier viser at det er mest å hente gjennom energieffektivisering av privatboliger og næringsbygg. TSC er et pilotprosjekt med stort fokus på energieffektivisering. Prosjektet går over 3 år og en oppsummering etter 1 år viser at 10 % av husholdningene i Trondheim har energiplaner. Den største utfordringen sett i forhold til energieffektivisering er og få huseiere og investorer til å prioritere energieffektiviseringstiltak ved renoveringsprosjekt og oppføring av nybygg.

Tore Strandskog fra Norsk Teknologi hadde et ambisiøst innlegg om energieffektivisering av bygg. Tore var en del av arbeidsgruppen som utarbeidet en rapport for kommunal- og regionaldepartementet. Arbeidsgruppen hadde et klart mandat om å gi innspill til en handlingsplan for effektivisering i bolig- og byggsektoren. Rapporten tilkjennegir at flere internasjonale studier viser at energieffektivisering er det enkleste og billigste klimatiltaket. Samtidig slår den fast at energieffektivisering i bygg bidrar til å erstatte forurensede energikilder i andre sektorer og reduserer behovet for ny kraftproduksjon. En betydelig del av tiltakene vil være samfunnsøkonomisk og bedriftsø-

Hva er en kompetansetillitsvalgt?

"En tillitsvalgt med spesiell oppgave å fremme yrkesrettet utdanning og kompetanseutvikling på arbeidsplassen i samarbeid med ansatte og ledelse. Forskjellen på en kompetansetillitsvalgt og en studietillitsvalgt er at den kompetansetillitsvalgte fokuserer på yrkesrettet opplæring og ikke intern organisasjons/tillitsvalgtopplæring. Den kompetansetillitsvalgte har et nettverk i fagforeningen/forbundet han eller hun er en del av, og er tilknyttet et lokalt opplærings senter som har i oppgave å samordne og sprer ulike lokale, regionale og statlige satsninger på kompetanseutvikling i arbeidslivet."

Kompetansetillitsvalgtes rolle i forhold til ledelse og avtaletillitsvalgte

Den tillitsvalgte oppnevnes i forhold til Hovedavtalene etter bestemmelsene om "tillitsvalgte med spesialfunksjon" og/eller tariffavtale som hjemler utdanningsutvalg eller utvalg med lignende funksjon. Den kompetansetillitsvalgte samarbeider med andre tillitsvalgte på bedriften/virksomheten eller inngår i ordinærklubb. Her kan det forekomme lokale variasjoner. Det er naturlig med et samarbeid med arbeidsmiljøutvalg og andre relevante fora i bedriften/virksomheten i saker som er relevant for den kompetansetillitsvalgtes oppgave.

Trondheim Smart City

Smartere bruk av energi

konomisk lønnsomme. Konkret så foreslår rapporten "Systematisk etter- og videreutdanning og kompetanse" med argumentasjon om at økt kompetanse er avgjørende for å nå målene. Snorre Valen fra SV avsluttet med innlegg om energieffektivisering fra politikernes arena.

Fagstolthet sett fra to sider:

Vil fremtidens montører oppnå den samme fagstoltheten som de eldste montørene innehar? Konferansen så på sammenhengen mellom opplæring og fagstolthet. Tom Anders Bjerga som ferskt utdannet montør fra YIT berettet om sin tid som lærling. Hele åpningsinnlegget var en tankevekker uten grenser. Det kom frem at omtrent 80 % av tiden som lærling arbeidet Tom Anders alene eller sammen med andre lærlinger. Omtrent 20 % av læretiden var han heldig og få arbeide sammen med en fagarbeider. Spørsmål som undertegnende sitter igjen med er følgende. Hva har skjedd med opplæringen i bransjen? Har bedriftene ofret oppfølgningen av lærlingen til fordel for produksjon? Det kan hende at mange kjenner seg igjen når en tenker over disse to spørsmålene. De største bedriftene har trolig ikke samme fokus på opplæring som for 20 år siden. Og lærlingene blir trolig alt for ofte og i alt for stor grad overlatt til seg selv. Tom Anders konkretiserte at 80 - 90 % av det han har lært kunne han takke en fagstolt montør han var heldig å få jobbe sammen med det siste halve året som lærling. De resterende prosentene var lærdom tilegnet fra en lærling som hadde lært det av en annen lærling, osv. Når bedriftene ikke tar ansvaret da må de tillitsvalgte ta seg tid til å undersøke nærmere hvilket opplegg for oppfølging egen bedrift har.

Hanne Notøy som er faglig ansvarlig ved Ulstein Verft hadde derimot et gripende innlegg om en solskinnshistorie rundt opplæringen i egen bedrift. Det syntes at opplæringen fungerer godt ved Ulstein verft og det er godt å vite at noen får det til. Det kom også klart frem at det ikke alltid er de med best karakterer som blir den beste lærlingen.
Under debatten kom det frem at det var enklere å være lærling i mindre bedrifter enn i større bedrifter. Med bakgrunn i at en ble knyttet til en enkelt montør som fulgte hele opplæringsperioden i større grad enn i større bedrifter.

Konferansen fikk også et innblikk i rammene for prøvenemndene presentert av innleder Marit Heggeriset fra opplæringskontoret i Sør-Trøndelag fylkeskommune.

AKTUELT

Pantepenger til barneavdeling

Av Nils Gunnar Knudsen

Gjennom to år har vi samlet flasker på Melkøya i en stor container. Vi har dunker rundt på anlegget og når de er fulle har vi tømt de i containeren. Forrige tur vi jeg var her oppe var containeren full og vi verneombud fikk fraktet containeren til Rema 1000 i Hammerfest for å pante flaskene. Det var ca for kr 5700 i flasker som vi verneombud bestemte skal bli gitt til barneavdelingen på lokalsykehuset i Hammerfest. Pengene skal gå til leker og spill til barna. Aibel i Hammerfest skal gi en like stor sum, så totalt skal vi overrekke barneavdelingen ca kr 11000 i uke 41.

Flaskepanting

Melkøya med tankbåt for LNG i bakgrunnen. Du ser også de store LNG tankene med komprimert flyende gass. Til venstre for nærmeste tank ser du fyllestasjonen som var ferdig i sommer. Her kommer tankbiler og henter gass og distribuerer gassen rundt i distriktet. Temperaturen på gassen i fyllestasjonen ligg på ca – 140 grader. BEGGE FOTO FREDRIK KRISTOFFERSEN

Av Arne Nesheim

Politisk streik 4 November

EL&IT-forbundet gjennomførte en fire timers politisk streik den 4. november 2010 mot at regjering somler med å komme med fortsatt skikkelige forskrifter om kvalifikasjoner for elektrofagfolk (FKE) og kompetanseforskriften for nettselskaper.

I Odda samlet 34 medlemmer seg til politisk streik på Hardangerfjord Hotell med taler og litt å bite i.

Tog gjennom Leirvik på Stord. FOTO ROLF SKÅR

Samarbeid om parolemaling. FOTO ARNE NESHEIM

Det burde vært helt unødvendig å gå til politisk streik mot den sittende regjeringa – en regjering som kan takke fagbevegelsen for at den vant valget både i 2005 og 2009. En regjering som vi støtter under mottoet: En regjering som jobber med oss og ikke i mot oss. Nå må Jens og kompani levere og vise at det nettopp er samarbeid med oss de prioriterer – ikke ettergivelse for politisk press fra NHO, deres landsforeninger og andre arbeidsgiverorganisasjoner! sa Hans Felix i sin appell foran Stortinget i Oslo. Over hele landet streiket medlemmene. Også der Elektroarbeidernes Fagforening har medlemmer. Her er noen eksempler.

Melkøya - Hammerfest.

Medlemmer fra Aibel, Apply, Profitek og YIT samlet seg i kinosalen på Melkøya der Nils Gunnar Knutsen informerte om saken. Deretter reiste de inn til torget i Hammerfest der de møtte lokale elektrikere fra Blix og Gagma. Det ble delt ut løpesedler og holdt appell. Finnmark Dagblad dekket saken.

Nordsjøen.

På flere ulike installasjoner var det lokale samlinger.

Nordfjordeid.

Om lag 25 medlemmer samlet seg på Hotellet til felles møte. Fjordabladet var til stede og dekket begivenheten.

Førde Kulturhus Erobret

Ca 150 medlemmer deltok i Førde. Det var tog og det var samling i Førdehuset med appeller fra Jan Olav Andersen og Ole Erik Thingnes. Representanter fra AP og SV mottok uttalelse og gruppa Damage Done stod for musikken. NRK Vestlandsrevyen og NRK Her og Nå dekket arrangementet. Det var og på NRK lokal nyheter i løpet av hele dagen.

Mongstad.

Flere klubber samlet seg til felles arrangement. Strilen var til stede og dekket saken.

Stord

Ca 200 medlemmer samlet seg under fanen. Det var tog gjennom sentrum og samling på hotellet. Trond Løvstakken og Kristian Pedersen hadde appellar.

Full Kino med Elektrofagfolk.

I Bergen ble det talt nesten 1200 medlemmer samlet til mønstring på Torgallmenningen og deretter demonstrasjonstog til Magnus Barfot Kinosenter der fem kinosaler ble fylt opp. Det var appeller og underholdning. En av klubbene var sågar utfordret til å lage en sang til anledningen. Teksten kan du lese i neste nummer.

Denne kampen skal vi vinne. FOTO ROLF SKÅR.

Av Rolf Skår

Fem til Landsmøtet

Landsmøtet er EL & IT forbundets øverste myndighet. Ordinært landsmøte holdes normalt hvert fjerde år. Landsmøtet har myndighet til å behandle og gjøre vedtak i alle saker som er ført opp på den vedtatte dagsorden. Og vil legge grunnlaget for forbundets videre arbeid frem mot neste Landsmøte i 2015. Landsmøtet består av valgte delegater og landsstyrets medlemmer. I forbindelse med foreningens valg av delegater til det kommende Landsmøtet har Montørforum stilt 5 forskjellige delegater noen spørsmål.

1. Hva er ditt fulle navn og rykte? (navn, nåværende tillitsverv, firma/konsern/ forening)	Kjell Sverre Aasheim, Organisasjonssekretær, Elektroarbeidernes Fagforening Hordaland, Sogn og Fjordane.	Øyvind Landsvik. Klubbleder Montørklubben ved YIT Bergen. Hører inn under Elektroarbeidernes Fagforening Hordaland, Sogn og Fjordane	Heidi Lie, Tele kommunikasjonsmontør, Otera Delta Klubben, Leder i klubben og styremedlem i EF.	Remi Andre Unnvik, Klubbleder Inst: Håkon Olsen A/S, Kasserer, Styre og AU medlem Elektroarbeidernes Fagforening.	Atle Teigland, Konserntillitsvalgt leder for LO-klubbene i Aker Solutions konsernet. Medlemskapet mitt er gjennom EL&IT-klubben i Aker Elektro i Bergen.
2. Har du vært delegat tidligere og husker du eventuelt når førstegang var?	Har vært på Landsmøtene siden 1998. Var også med på møtet som vedtok nedleggelse av NEKF, og sammenslåing med TD.	Er førstereisgutt i denne sammenhengen.	Dette er første gangen eg stiller på landsmøte	Var med på Landsmøtet i Oslo 2006.	Tiden flyr, men jeg tror at første landsmøte må ha vært i 1990?? Mener det var da vi hadde T-skjorter med "Skrell en Clement" og gikk i samlet tropp fra landsmøtet med Yngve Hågensen i spissen for å ta et oppgjør med Høyre-statsråden Kristin Clemet's angrep på heisfaget.
3. Er det noe du husker særlig godt fra et tidligere landsmøte? - Eventuelt om en ikke har deltatt før: Hvordan ser du for deg et landsmøte i EL & IT?	Jeg vil trekke frem den internasjonale temadagen på Landsmøtet i 2006, som jeg synes var meget bra. Også diskusjonene rundt kontingent og forsikring i sammenslåingsprosessen husker jeg godt.	Ser for meg et interessant landsmøte med mange spennende saker på agendaen. Man blir jo med og påvirker hvilket fokus forbundet skal ha fremover.	Eg trur det blir veldig spennende, mye nytt og mange nye mennesker, lærerikt.	Husker veldig godt temadagen der den Colombianske LO lederen Carlos Rodriguez innledet. Var selvfølgelig også spennende å følge forslagene som vi fremmet fra handlingsprogram gruppen jeg var med på i forkant av landsmøte.	Er noen enkeltepisoder som jeg fortsatt humrer av, men som ikke egner seg på trykk (ennå). Det jeg husker best er det ekstraordinære landsmøte hvor Anders Kristoffersen måtte gå som forbundsleder.
4. Tema på landsmøte2011 er klima, hva tenker du om det?	Det er meget positivt at vi setter et så stort fokus på klima. Det er viktig at vi tar klimaendringene på alvor, og bra at EL&IT Forbundet setter dette på dagsorden, noe som også var sentralt på Olje & Anleggskonferansen i år.	Flott at de ansattes organisasjoner også setter dette temaet på dagsorden. Spesielt elektrobransjen kan bidra mye til å få på plass energieffektive løsninger, så det blir spennende å se hvilken vinkling landsmøte ligger seg på. Og så har jeg jo hørt at vi skal ta toget til konferansen, så får jeg personlig oppleve Bergen-Oslo fra togvinduet.	Klima er noko som er viktig og som vi alle burde bry oss om. Vi har berre en klode og det vi gjør for å få eit bedre klima hjelper oss alle.	Er veldig godt fornøyd med temadagen for det kommende landsmøte. Tror det blir en spennende dag og ikke minst en viktig en. Det er våres plikt som forvaltere av kloden og etterlate den i en tilstand som er levelig og bærekraftig for de kommende generasjoner det er solidaritet i praksis!	Jeg mener at klima er et dags-aktuelt tema og synes at det er positivt at EL&IT fokuserer på dette emne på Landsmøte. Klimaspørsmålet reiser mange problemstillinger og hvor mange har et svart-hvitt bilde av både utfordringer og løsninger. Jeg velger å se på mulighetene. Om vi opptrer fornuftig og rasjonelt, kan norsk industri og norsk kompetanse gjøre store bidrag for å begrense dagens globale miljøutslipp og ikke minst bidra til nyutvikling av renere og miljøvennlige energikilder. Med andre ord: satsing på klima kan gi nye norske arbeidsplasser!

Av Arne Nesheim

Mange forslag fra fagforeningen

Landsmøte i EL&IT forbundet som avholdes i Oslo i tiden 10.-14. mars 2011 er det fjerde ordinære landsmøtet i EL&IT-forbundets 11-årige historie.
Sommeren 2010 arbeidet Elektroarbeidernes Fagforening med forslag til møtet. I god tradisjon ble det nedsatt arbeidsgrupper for å gjøre jobben. Gruppene sendte forslagene til styret som behandlet de i august. Deretter ble de behandlet i distriktsstyret før forslagene ble sendt over fjellet innen fristen 1. oktober. Derifra skal de komme tilbake 10. januar med innstilling fra forbundsstyret.

Forbundets organisering er en naturlig ting å diskutere. Siden leder av utviklingsavdelingen gikk til AOF i høst åpnet det seg muligheter for å slå sammen avdelingene i forbundet. Det ble også sendt inn forslag om utmelding fra EØS avtalen og nei til monstermaster i Hardanger. I tillegg er det en rekke mindre forslag til endringer både i vedtekter og handlingsprogram.

Her er utdrag fra noen av forslagene:

- Handlingsprogrammet må gjelde hele forbundet og ikke splittes opp i sektorer.
- Klima og Miljø og kildesortering bør sterkere inn i handlingsprogrammet.
- Kabling skal være utgangspunktet ved bygging av nye overføringslinjer for elektrisk kraft.
- Mer bruk av gass.
- Forhandlingsavdelingen og Utviklingsavdelingen i forbundet slåes sammen.
- Det må satses sterkt på offshore vindkraft og ikke vindmøller langs kysten.
- Arbeide for at det bygges høyhastighetsbaner mellom de store byene i Norge.
- Forbundet skal være en viktig drivkraft i idekampen mot markedsliberalismen.
- EØS avtalen må sies opp og erstattes av EFTA,s frihandelsavtale
- En del av årsverket skal avsettes til etterutdanning.
- Forbundet må være en pådriver for å få større ressurser inn i skoleverket, og mer tilpasset opplæring ved behov for å hindre frafall.
- Vi må øke andelen kvinnelige tillitsvalgte og tillitsvalgte fra minoritetskulturer.
- Foreldrepenger må gi rett til dagpenger på lik linje med arbeidsinntekt.
- Det må settes inn større resurser for å hindre frafall av medlemmer.
- Opprettholde en forskrift om elektrofagfolk som ivaretar fagutdanning og faste ansettelser.
- Det må bli lettere å få til allmenngjøring av tariffavtaler. Det samme gjelder videreføring.
- Solidaransvar må innføres i hele arbeidslivet og innsynsrett for tillitsvalgte må styrkes.
- Forbundet må arbeide for faste ansettelser i bedriftene, og motarbeide bruk av midlertidige ansatte og bemanningsbyrå.
- Norge må bruke Oljefondet for å skape bedre infrastruktur og fremtidige arbeidsplasser.
- EL&IT Forbundet må arbeide for å videreutvikle og trygge finansieringen av nye oppgaver for Velferdsstaten.
- Forsikringsordning også for medlemmer som bor utenfor Norden.
- Forbundet utreder en ordning med advokatforsikring.
- Det må opprettes et forsikringsfond i forbundet.
- Øke innbetaling til kampfondet fra dagens at 0,075 til 0,15.
- Mer midler til ytre organisasjon.
- Begrepet æresmedlemmer tas ut av vedtektene.
- Gjøre det lettere å opprette fagforeninger ved at forbundsstyre godkjenner søknad i stedet for distrikt.
- Distriktets leder må frikjøpes tilsvarende minst 2 dager pr uke.
- Det må være plass til verneombud/Hovedverneombud også i avdelinger under klubber.
- Bedre rutiner ved inn- og utmelding av medlemmer.
- Nei til fjorddeponi av gruveslam.
- Stadt skipstunnel må bygges.

Etter at forslagene ble sendt inn har forbundets ledelse overfor forbundsstyret foreslått å erstatte handlingsprogrammet med noen uttalelser som kan evalueres underveis av Landsstyret. Forbundsstyret mente imidlertid at en viss form for prinsipprogram burde det være. Dette var blant annet tema på Lillehammerkonferansen den 1. og 2. desember der Elektroarbeidernes Fagforening deltok med fem tillitsvalgte, og der Ove Toska innledet til debatt om punktet vedtekter.

Vedtekter og handlingsprogram skal revideres på Landsmøtet i mars.

Full sal på Lillehammerkonferansen. FOTO ARNE NESHEIM

Ove Toska holdt innledning om vedtektene på Lillehammerkonferansen. FOTO ARNE NESHEIM

B

Returadresse:
Kalfarvei 71
5018 Bergen

posten DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE
NOREG P.P. PORTO BETALT

Elektroarbeidernes Fagforening Hordaland, Sogn og Fjordane. Styret:

Leiar
Ove Toska

Nestleiar
Kristian Pedersen
Aker Elektro, Stord

Sekretær
Arne Nesheim
YIT, Bg

Kasserar
Remi Unnvik
Håkon Olsen, Askøy

Styremedlem
Tore Sunde
YIT, Eid

Styremedlem
Heidi Lie,
Otera Delta
Bergen

Styremedlem
Karsten Bøe
Aibel, Bg

Styremedlem
Jaakko Lintunen
Leiar i ungdomsutv.

Styremedlem
Ole Erik Thingnes
NBN, Florø

1. Varamedlem
Rolf Skår
Apply, Stord

2. Varamedlem
Karsten Eriksen
Rolls Royce Marine, Austevoll

3. Varamedlem
Kjell-Magnus Grip
Aker Elektro, Stord

4. Varamedlem
Jonny Andreassen
Aker Elektro, Bergen

ARBEIDSUTVALGET

- *Ove Toska*
- *Kristian Pedersen*
- *Arne Nesheim*
- *Remi Unnvik*
- *Atle Rasmussen*
- *Kjell Sverre Aasheim*
- *Åge Blummenfelt*

ADMINISTRASJONEN BERGEN

Kalfarvei 71
Telefon
55 55 36 60
Telefax
55 55 36 61

Organisasjons-sekretær
Atle Rasmussen

Organisasjons-sekretær
Åge Blummenfelt

Kontorse-kretær
Vigdis Røyrvik

Kontor-sekretær
Le Hang Nguyen

ADMINISTRASJONEN STORD

Hamnegata 18
Postboks 495, 5401 STORD
Telefon
53 41 41 55
Telefax
53 41 44 17

Vikarierende kontorsekretær
Jane Westerheim

Kontorse-kretær
Elin Risnes

Organisa-sjonssekretær
Kjell Sverre Aasheim

UNGDOMSUTVAL

Leiar	*Jaakko Lintunen*	*YIT, Bergen*
Medlem	*Guro Nilsen*	*Bravida, Bergen*
“	*Kjetil Andre Vikanes*	*Aker Elektro, Stord*
“	*Nils Jørgen Korseth*	*YIT, Bergen*
“	*Roy Andre Storheim*	*Aker Elektro, Bergen*
“	*Anders Kartveit*	*Apply, Stord*
“	*Fredrik Fristad*	*NBN Elektro, Florø*

STUDIEUTVAL

Leiar	*Kjell Sverre Aasheim*	*Organisasjonssekretær*
Medlem	*Åge Blummenfelt*	*Organisasjonssekretær*
“	*Kjetil Andre Vikanes*	*Aker Elektro, Stord*
“	*Kurt Nes*	*Apply, Stord*
“	*Inge Øpstad*	*Aker Elektro, Stord*
“	*Håvard Hestdahl*	*Aker Elektro, Bergen*

FAGUTDANNINGSUTVAL,

Leiar	*Nils Gunnar Knutsen*	*Aibel, Bg*
Medlem	*Remi Unnvik*	*Håkon Olsen, Askøy*
“	*Vegar Moe*	*Apply, Stord*
“	*Inge Øpstad*	*Aker Elektro, Stord*
“	*Jon Kristian Viken*	*YIT, Bg*
“	*Eilert Sundt*	*Knut Knutsen, Bg*
”	*Kjell Magnus Grip*	*Aker Elektro, Stord*

SKIPS- OG OLJEUTVAL,

Leiar	*Atle Rasmussen*	*Organisasjonssekretær*
Medlem	*Karsten Bøe*	*Aibel, Bg*
“	*Kurt Nes*	*Asator, Stord*
“	*Trond Karlsen*	*Aker Elektro, Bg*
“	*Kjell Magnus Grip*	*Aker Elektro, Stord*
“	*Karsten Eriksen*	*SEL, Austevoll*
“	*Kristian Pedersen*	*Aker Elektro, Stord*
“	*Morten Ramberg*	*Sønnico, Bg*
“	*Kristoffer Kvamsdal*	*Mongstad Elektro O&G*
“	*Helge Nilsen*	*Profitek, Bg*
“	*Jonny Andreassen*	*Aker Elektro, Bg*

MEDIAUTVAL

Leiar	*Åge Blummenfelt*	*Organisasjonssekretær*
Medlem	*Arne Nesheim*	*YIT, Bg*
“	*Kristian Pedersen*	*Aker Elektro, Stord*
“	*Nils Gunnar Knutsen*	*Aibel, Bg*
“	*Ole Erik Thingnes*	*NBN, Florø*
“	*Rolf Åsmund Skår*	*Apply Stord*
“	*Fridtjof Heimark*	*Aker Elektro, Bg*

TARIFFUTVALGET

Leiar	*Ove Toska*	*Styret*
Medlem	*Terje Brattland*	*Sønnico, Bg*
”	*Tore Sunde*	*YIT, Eid*
”	*Gunnar Røssland*	*Bravida, Bg*
”	*Per Jarle Hauge*	*Maritim Elektro, Kvam*

REVISOR- OG KONTROLLKOMITE,

Representant:	*Gunnar Røssland*	*Bravida, Bg*
Vararep.	*Kjell-Ove Ege*	*Bravida, Bg*
Representant	*Helge Lægreid*	*YIT, Bg*
Vararep.	*Roger Indrebø*	*YIT, Førde*

For andre verv: Se www.efbergen.no

ELEKTROARBEIDERNES FAGFORENING HAR TIL OPPGAVE Å ORGANISERE ANSATTE I ELEKTROBRANSJEN I PRIVAT SEKTOR I BERGEN, HORDALAND OG SOGN OG FJORDANE. ELEKTROARBEIDERNES FAGFORENING HAR CA 2700 MEDLEMMER OG ER TILSLUTTET LO - FORBUNDET EL&IT-FORBUNDET.

EL&IT

ISSN 0804-3973